

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

33'üncü Birleşim
12 Aralık 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ

- 1) Anayasa Mahkemesi 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY

- 1) Sayıştay 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI

- 1) Adalet Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Adalet Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY

- 1) Yargıtay 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Yargıtay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY

- 1) Danıştay 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Danıştay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

- 1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU

- 1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ

- 1) Türkiye Adalet Akademisi 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Adalet Akademisi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

I) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

- 1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİ KURUMU

- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

J) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

- 1) Dışişleri Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

K) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

- 1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

- 1) Türk Akreditasyon Kurumu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

IV.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulun 12 Aralık 2023 tarihli Salı günü birleşiminde yapılması öngörülen birinci tur görüşmelerinin kalan kısmının 21 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılması, bastırılan programa göre 21, 22, 23 ve 24 Aralık 2023 Perşembe, Cuma, Cumartesi ve Pazar günü birleşimlerinde yapılması öngörülen görüşmelerin ise mezkûr programdaki esaslara uygun olarak 22, 23, 24 ve 25 Aralık 2023 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günü birleşimlerinde yapılması, Genel Kurulun 12 Aralık 2023 tarihli birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in konuşmasını tamamladığı anda kürsüde fenalaşarak kalp rahatsızlığı geçirmesi sebebiyle kendisine, ailesine ve Saadet Partisine geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine ilişkin konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması
- 2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması
- 3.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın; Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması
- 5.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ve bütün partilerin ortak kararıyla kabul edilen yeni çalışma takvimine ilişkin açıklaması

12 Aralık 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün birinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Birinci turda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa Mahkemesi, Sayıştay, Adalet Bakanlığı, Yargıtay, Danıştay, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu, Türkiye Adalet Akademisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı, Türk Akreditasyon Kurumu bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (*) (**)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (*)(**)(**)

(*) 36, 37 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 11/12/2023 tarihli 32'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

- A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- C) ANAYASA MAHKEMESİ
- 1) Anayasa Mahkemesi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ç) SAYIŞTAY
- 1) Sayıştay 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Sayıştay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) ADALET BAKANLIĞI
- 1) Adalet Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Adalet Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) YARGITAY
- 1) Yargıtay 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Yargıtay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) DANIŞTAY
- 1) Danıştay 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Danıştay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
- 1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU
- 1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ
- 1) Türkiye Adalet Akademisi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Adalet Akademisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU
- 1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- J) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- 1) Dışişleri Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- K) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
- 1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- L) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU
- 1) Türk Akreditasyon Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına, istemleri hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi beş dakika olacaktır. Ayrıca konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on beş dakika soru, on beş dakika cevap şeklinde yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden okunacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Birinci turda söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

(**) Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa Mahkemesi, Sayıştay, Adalet Bakanlığı, Yargıtay, Danıştay, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu, Türkiye Adalet Akademisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı ve Türk Akreditasyon Kurumunun 2024 yılı bütçelerinin ve 2022 yılı kesin hesaplarının görüşmelerine 21 Aralık 2023 tarihli 42'nci Birleşimde devam edilmiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi: Hasan Turan, İstanbul Milletvekili; Ahmet Salih Dal, Kilis Milletvekili; Haluk İpek, Amasya Milletvekili; Orhan Kırçalı, Samsun Milletvekili; Ersan Aksu, Samsun Milletvekili; Ali Özkaya, Afyonkarahisar Milletvekili; Yusuf Ahlatcı, Çorum Milletvekili; Harun Mertoğlu, Rize Milletvekili; İbrahim Yurdunuseven, Afyonkarahisar Milletvekili; Behiye Eker, İstanbul Milletvekili; Tuğba Işık Ercan, İstanbul Milletvekili; Seda Gören Bölük, İstanbul Milletvekili.

Saadet Partisi: Mustafa Kaya, İstanbul Milletvekili; Serap Yazıcı Özbudun, Antalya Milletvekili; Hasan Bitmez, Kocaeli Milletvekili; Cemalettin Kani Torun, Bursa Milletvekili.

İYİ Parti: Yasin Öztürk, Denizli Milletvekili; Uğur Poyraz, Antalya Milletvekili; Bilal Bilici, Adana Milletvekili; Hakan Şeref Olgun, Afyonkarahisar Milletvekili.

Milliyetçi Hareket Partisi: Sermet Atay, Gaziantep Milletvekili; Feti Yıldız, İstanbul Milletvekili; Halil Öztürk, Kırıkkale Milletvekili; Yücel Bulut, Tokat Milletvekili; Kamil Aydın, Erzurum Milletvekili; İsmail Özdemir, Kayseri Milletvekili.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi: Salihe Aydeniz, Mardin Milletvekili; Zülküf Uçar, Van Milletvekili; Ali Bozan, Mersin Milletvekili; Dilan Kunt Ayan, Şanlıurfa Milletvekili; Onur Düşünmez, Hakkâri Milletvekili; Sırrı Sakık, Ağrı Milletvekili; Nevroz Uysal Aslan, Şırnak Milletvekili; Berdan Öztürk, Diyarbakır Milletvekili; Osman Cengiz Çandar, Diyarbakır Milletvekili.

Cumhuriyet Halk Partisi: Deniz Yücel, İzmir Milletvekili; Murat Emir, Ankara Milletvekili; Özgür Karabat, İstanbul Milletvekili; Gökçe Gökçen, İzmir Milletvekili; Süleyman Bülbül, Aydın Milletvekili; Turan Taşkın Özer, İstanbul Milletvekili; Mustafa Sezgin Tanrıku, Diyarbakır Milletvekili; Namık Tan, İstanbul Milletvekili; Kadri Enis Berberoğlu, İstanbul Milletvekili.

Şahıslar: Lehte Mehmet Önder Aksakal, İstanbul Milletvekili; aleyhte Zeynel Emre, İstanbul Milletvekili.

İlk söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Milletvekili Hasan Turan.

Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı bütçe görüşmelerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizim takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Dün, görüşmelerine başladığımız 2024 yılı bütçemizin Meclisimize, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Bütçenin hazırlanmasında ve Genel Kurul aşamasına gelmesinde emeği olan Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Değerli Başkan ve üyelerine, milletvekili arkadaşlarımıza, değerli Bakanlarımıza ilgili kamu kurumlarının temsilcilerine ve Komisyon çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, köklü bir tarihe sahip olan devletimizin ve milletimizin en önemli geleneklerinden biri de şüphesiz çatısı altında bulunduğumuz, millî iradenin tecellîği olan Gazi Meclisimizdir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye'nin vitrini, milletimizin göz bebeğidir, kalbidir, vicdanıdır; burası milletin evidir. Gazi Meclisimize 28'nci Dönemde şimdiye kadar 352.249 vatandaşımız ziyaretçi olarak gelmiş; 27.800 kişiye rehberlik hizmeti sunulmuştur, 1.555 kişi halk günü kapsamında, çoğu öğrenci olmak üzere 7.229 kişi hafta sonu Türkiye Büyük Millet Meclisinde ağırlanmıştır.

Değerli arkadaşlarım, bu çatı altında görev yapan milletin vekilleri olarak Meclisimizin mehabetini, ihtiramını korumak ve yüceltmek hepimizin görevidir. Meclisimiz ne kadar saygın ve itibarlı olursa milletimizin ve ülkemizin duruşu da o ölçüde saygın ve güçlü olacaktır. Meclisin, siyasetin itibarsızlaştırılması, küçümsenmesi, tahkir edilmesi "milletle rağmen"ci anlayışların ve siyaset dışı güçlerin ekmeğine yağ sürer. Siyasetin, siyasetçinin çözüm üretme mekanizmasının devre dışında kalmasıyla neler olduğunu siyasi tarihimizin o meşum sayfalarında görüyoruz. Çok partili siyasi hayata geçilen 1946'dan bu yana birçok defa millî irade yok sayılmış, askerî darbe ve muhtıra dönemleri olmuştur. "Bin yıl sürecek." denilen o karanlık dönemler, milletimizin inancına, iradesine karşı oluşturulan oligarşik yapılar, hamdolsun milletimizin iradesiyle ters yüz edilmiş ve tarihin çöplüğüne atılmıştır ancak hâlen tarihin arşivlerine gönderemediğimiz, hepimizin üzerinde izi, emaresi kalan, darbelerin ürünü olan anayasayı maalesef henüz değiştiremedik. İnşallah, Türkiye Yüzyılı'na girdiğimiz bu dönemde milletçe hepimizin sahip çıkacağı yeni ve sivil bir Anayasa'yı yapmak da bu Meclise nasip olur. Muhalefetin de iyi ve güzel olan ne varsa mevcut iktidara yarar anlayışıyla değil, milletimizin ihtiyacını karşılamak en kutsal vazifedir anlayışıyla hareket etmesini umuyoruz. Müsademeyiefkârdan barıkayihakikat doğar; fikirlerin çatışmasından hakikat güneşi doğar. Gelin, hep birlikte bu anayasayı ortak akılla ve ortak iradeyle yapalım ve yeni yüzyılımıza sivil bir Anayasa'yla başlangıç yapalım.

Değerli arkadaşlarım, milletvekili arkadaşlarımızın yasama çalışmalarını en iyi şekilde yerine getirebilmesi için Meclis Başkanlığımız ve Genel Sekreterliğimiz gereken düzenleme ve tedbirleri bu dönemde de hayata geçirmiştir. Mevcut şartlar içerisinde Meclis kulislerimiz, Genel Kurul Salonu'muz, milletvekili odalarımız yenilenmiş; yasama çalışmalarında yardımcı olan danışmanlarımız ve Meclis personelimizin, uzmanlarımızın çalışma ortamları iyileştirilmiştir. Ayrıca, Meclis idari teşkilat birimlerinin personel ihtiyacını karşılamak ve hizmet kalitesini arttırmak için 250 sürekli işçi alımı internet sitesi üzerinden yapılmış, müracaatlar tamamlanmış ve işe alınacaklar bugün noter huzurunda gerçekleştirilen kurayla belirlenmiştir. Meclisimize ve çalışanlarımıza hayırlı uğurlu olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Turan.

HASAN TURAN (Devamla) – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2022 yıl sonu bütçe gerçekleşme oranı yüzde 94,8 olmuş, Sayıştay raporlarında iş ve işlemlerinin mevzuata uygun şekilde gerçekleştirildiği belirtilmiştir. 2023 bütçemizde de şu ana kadar gerçekleşme oranı yüzde 90 olmuştur. Bu anlamda Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş'a ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterimize, çaycısından uzmanlarımıza kadar bütün Meclis çalışanlarımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Meclis her zaman aziz milletimizin çelikleşmiş birliğinin, sarsılmaz iradesinin temsilcisi olmuştur. Bugün Gazze'de yaşanan soykırma Parlamento olarak ilk tepkiyi milletimizin hissiyatına kulak veren, milletimizin sesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi vermiştir. Yıllardır siyonist işgalcilerin zulmü altında hayat mücadelesi veren Filistinli kardeşlerimize tarihî müktesebatına yakışır bir şekilde ilk desteği veren Parlamentomuza ve siz değerli milletvekillerimize teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN TURAN (Devamla) – 7 düvelin son teknolojik silahlarına, bombalanmasına aldırış etmeden vatanlarını, topraklarını savunan mazlum ama mağrur Filistin halkını ve direnişini buradan bir kez daha selamlıyorum.

Sözlerimi tamamlarken 2024 yılı bütçesinin tekrar ülkemize, milletimize ve Gazi Meclisimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'a aittir.

Buyurun Sayın Dal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesi üzerine grubum adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz hafta 7 Aralık günü hoşgörünün başkenti, ana şehir Kilis'imizin düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl

dönümünü kutladık. Bu vesileyle, kurtuluş mücadelesinde şehit olan ve bugüne kadar bu cennet vatan için canlarını veren tüm şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Yine, 10 Aralık günü İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin kabulünün 75'inci yıl dönümüyü. Bu beyannamenin insanlık adına fevkalade iyi hazırlanmış cümlelerine rağmen insanlık, insan hakları bakımından, insanlık onuru bakımından sınıfta kalmış ve bunun neticesinde ağır bedeller ödenmiştir. Dünyanın birçok noktasında olduğu gibi Irak'ta, Suriye'de, Gazze'de insani dramlar yaşanmıştır. Kadın-erkek, çocuk-yaşlı demeden insanlar öldürülmüş ve Amerika başta olmak üzere Batı devletleri bu yaşanan katliamlara sadece sessiz kalmamış, aynı zamanda katil İsrail'e destek olabilmek için birbirleriyle yarışmışlardır. Burada şunu müşahade ediyoruz ki: İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ndeki metinler tozlu raflarda kalmaktan öteye gidememiştir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarının 22'nci, yeni yüzyılımızın ilk bütçesini yapmanın haklı gururunu ve mutluluğunu halkımızla birlikte yaşıyoruz. Her ne kadar muhalefet her bütçe sonunda "Bu, sizin son bütçenizdir." dese de daha nice bütçeler hazırlayıp burada milletimizin huzuruna çıkmayı Rabb'imden niyaz ediyorum. Hazırladığımız bu bütçelerle yirmi bir yıldır insanlarımızın ekonomik olarak refah seviyesini ve yaşam kalitesini artırdık. Sosyal devletin gereği olarak, engelli vatandaşlarımız başta olmak üzere tüm dezavantajlı gruplara yönelik reform niteliğinde düzenlemeler yaparak, bu insanlarımızın başkalarına muhtaç olmadan yaşamalarını kolaylaştırdık. Savunma sanayimizi güçlendirerek ülkemizi bölgesinde ve dünyada sözü dinlenen, kendisine görüş sorulan küresel bir güç hâline getirdik. Bundan böyle, Türkiye, uluslararası alanda sözü güçlü, güçlü tesirli, her alanda dünya ülkeleriyle rekabet edebilen bir konuma geldi. Yargı alanında birçok reform niteliği taşıyan düzenlemeler yaptık. Ülkemizdeki demokratikleşme çabalarının bir tezahürü olarak hak arama yolları çeşitlenmiş ve vatandaşın kolayca erişebileceği kurumsal yapılar oluşturulmuştur.

Değerli milletvekilleri, milletin devletine sahip çıkması ancak devleti ile kendisi arasında kurduğu güçlü bağlarla mümkün olabilir. Üzerinde grubum adına söz aldığım Kamu Denetçiliği Kurumu, işte, bu bağları güçlendirecek en önemli kurumlardan bir tanesidir. Biz, bu Kurumu AK PARTİ iktidarının gerçekleştirdiği tarihî reformların, demokrasiyi güçlendirme, hak ve özgürlükleri genişletme çalışmalarının sembolü olarak görüyoruz. Kamu Denetçiliği Kurumu, kuruluşundan bugüne kadar aldığı başvuruları karara bağlamanın yanı sıra hazırladığı özel raporlarla ulusal politikalara, kanunlara ve diğer düzenlemelere etki etmiş, idare ve vatandaş arasında köprü oluşturarak uyumsuzluklarda çözüm ortağı olmuştur. Hak arama kültürünün önünü açan Kurum, kişilerin adalete kolay erişmelerini de sağlamaktadır. Bu kapsamda verilen kararlar ve kişilere sağlanan hukuki yardım ve yol gösterme faaliyetleri, Kurumun insanı merkeze alan şeffaf ve hesap verebilir bir idare olduğunun göstergesi olmuştur. Ayrıca, bu faaliyetler sonucunda hak arama kültürü yaygınlaştırılmış, idare aleyhine açılacak on binlerce dava önlenmiş, vatandaşın derdine derman olunmuştur.

Bu duygu ve düşüncelerle, amacı ve hedefi hizmet standartlarının yüksek olduğu bir kamu yönetimi oluşmasında etkin rol oynamak olan Kamu Denetçiliği Kurumumuzun Başkanını, denetçileri ve uzman arkadaşları özverili çalışmalarından dolayı tebrik ediyorum.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyenleri saygıyla selamlıyorum.
(AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Amasya Milletvekili Haluk İpek'e aittir.

Buyurun Sayın İpek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA HALUK İPEK (Amasya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına düşünce ve kanaatlerimi paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum. Ekranları başında bizleri takip eden kıymetli vatandaşlarımızı ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

1982 Anayasası tek Meclisli parlamenter sistem esas alınmak suretiyle hazırlanmış, tüm kurum ve kurallar bu esas çerçevesinde oluşturulmuştur. Anayasa'mızın 19 kez değişikliğe uğradığı hepinizin malumlarıdır, birden çok değişiklik gören çok sayıda maddesi söz konusudur. Anayasa'mızda yapılan her değişiklik, demokrasi alanını genişleten, siyasi faaliyetlerin önündeki sınırları kaldıran, hak arama özgürlüğünün önündeki engelleri kaldırmaya dönük, modern dünyaya entegrasyonu sağlayan önemli adımlar olmuştur. Temel hak ve hürriyetlerin korunması, kötüye kullanılmasının önlenmesi, durdurulması ve sınırlandırılması yeniden ve daha anlaşılır hâle getirilmiştir. Kamu Denetçiliğinin kurulması, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru imkânının getirilmesi yargı dışında hak arama imkânının kapsamını genişleten önemli değişiklikler olarak anayasal düzeyde uygulamaya sokulmuştur. 2001 yılında yapılan Anayasa değişikliği ve 2003 yılında çıkardığımız uygulama kanunuyla parti kapatmalar zorlaştırılmış, 7 üyenin oyu şart koşularak kapatma kararı nitelikli çoğunluğa bağlanmış, AK PARTİ'ye taammüden tezgâhlanmış kapatma davası bu şekilde engellenebilmiştir. 2004 yılında yürürlüğe giren 10 maddelik Anayasa değişikliği şahsımın başkanlığında hazırlanmış, bununla ilk defa askerî harcamalar Sayıştay denetimine açılmış, kadın-erkek eşitliğini hayata geçirme hususunda devlete yükümlülük yüklenmiştir. 2010'da yürürlüğe giren 26 maddelik Anayasa değişikliğiyle, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı başta olmak üzere, 12 Eylül askerî darbesini yapanların yargılanmalarını sağlayan Anayasa değişikliği de yine Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gerçekleştirilmiştir.

Görüldüğü üzere, 1982 Anayasası'nda bugüne kadar yapılan değişiklikler ülkemizde demokrasinin ve insan haklarının standartlarını yükseltmiştir ancak yeterli değildir. Kanun ve anayasa yapmak esasen zamanı dondurmaktır, zaman ise donmaz ve yeni ihtiyaçları önümüze çıkarır. Bu nedenle, 28'inci Dönem milletvekilleri olarak ülkenin ihtiyaçları ve zamanın getirdiği talepleri karşılamak ve bu konuda standartları yükseltmek için Anayasa değişikliği yapmak hepimizin yetkisindedir. Bu konuda geçmişte ortak zeminde bulunduğu gibi biz de Anayasa değişikliği yapabilecek zeminde buluşmak zorundayız; bu, tarihî yükümlülüğümüzdür.

Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'yle ilgili ana çerçeve Anayasa'da belirlenmiştir. Buna göre, İç Tüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının Meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. İç Tüzük yazılırken, değiştirilirken göz önünde bulundurulacak ilk husus anayasal düzenlemelerdir. Sözün kısası, İç Tüzük'te değişiklik öncelikle Anayasa'nın ilgili hükümlerini ele almakla başlamak durumundadır.

"Sessiz anayasalar" olarak da tanımlanan ve gerçek demokrasinin hayata geçirilmesinin Anayasa kadar önemli bir diğer ayağı kuşkusuz iç tüzüklerdir. Anayasa'mızın mevcut hâli ile parlamenter sistem doğrultusunda hazırlanan İç Tüzük hükümleri arasında, her şeyden önce hazırlanış mantığından başlayan bir farklılık, yer yer çatışma söz konusudur. Bu farklılığın günümüze kadar artarak geldiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

2002 yılında grup başkan vekilliği yaptım, 27'nci Dönemde ara vermiştim, geldiğimde İç Tüzük hükümlerinin büyük oranda uygulanmadığı bir Meclis işleyişiyle karşılaştım. 24'üncü Dönemde 4 partiden ikişer milletvekili; Elitaş, ben AK PARTİ'den, CHP'den 2, o günkü HDP'den 2 ve Milliyetçi Hareket Partisinden 2 milletvekili, başkanlık sistemindeki iç tüzüğü incelemek üzere Amerika'da, yarı başkanlık sistemindeki iç tüzüğü incelemek üzere Fransa'da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Anayasa Mahkemesi kararlarına niye uyulmadığından iki cümle etsene! Süreni bitiriyorsun.

HALUK İPEK (Devamla) – ...ve parlamenter sistem iç tüzüğünü incelemek üzere birer hafta İngiltere, Fransa ve Amerika'da çalıştık ve sonunda bir iç tüzük taslağı hazırladık.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Niye Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmuyor? Komisyonun Başkanı, bireysel başvuruyu yapan Komisyonun Başkanı... Anayasa Mahkemesi kararlarına niye uyulmuyor, söylesene!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle mi anlaştık? Anlaşmamız var, bak!

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Ne anlaşması?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Anlaşma, evet, Başkanınız yapıyor anlaşmayı. Başkanınız yapıyor, kendi Başkanını dinleyeceksin!

HALUK İPEK (Devamla) – Arkadaşlar, şu anda bütün dünyadaki parlamentoları incelediğimizde 66'a 40 gibi veya 50'ye 50 gibi bir oran göreceksiniz yani iktidarın kanun çıkarma, üretmeyle ilgili kullandığı süre ile muhalefetin denetimle ilgili kullandığı süre arasında 50'ye 50, 60'a 40 gibi bir oran vardır. Bu oran, İç Tüzük ihlal edilerek, burada İç Tüzük aşındırılmıştır. Bu konuda Başkanlık Divanı mutlaka konuya el koymak zorundadır. Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisindeki oran; muhalefet yüzde 85, iktidar ise yüzde 15 kullanmaktadır; bu da İç Tüzük'e aykırıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Onu da kaldırın, tamam, onu da susturun, o da olsun Haluk Bey.

HALUK İPEK (Devamla) – Bunu düzeltmek zorundayız, yoksa gelecekte Parlamento'yu çocuklarımıza çok zaman kötü işleyen bir Parlamento olarak bırakırız.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Onu da yapalım Haluk Bey, onu da yapalım. Anlaşıldı, biraz konuşmamızdan rahatsız oluyorsunuz!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Cumhurbaşkanlığı sisteminde iktidar ve muhalefet ayrımı yok.

HALUK İPEK (Devamla) – Tekrar bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Samsun Milletvekili Orhan Kırcalı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kırcalı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN KIRCALI (Samsun) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında Sayıştay Başkanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla muhabbetle selamlarım.

Mali istikrara katkı vermek üzere, gelirlerin ve giderlerin kontrol altında tutulması gayesiyle faaliyet gösteren, yüz altmış bir yıllık köklü bir geçmişe ve tecrübeye sahip olan Sayıştay her dönemde önemini koruyarak bugünlere gelmiştir. Sayıştay millî iradenin tecellîgâhı olan Meclis adına yaptığı denetimleri ön yargıdan uzak, tarafsız, uluslararası denetim standartlarına uygun bir şekilde planlamakta ve yürütmektedir. Sayıştayın bağımsızlığı kanunla güvence altına alınmıştır. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkının bir gereği olarak kamu kaynağı harcayan kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunmaktadır. Binlerce yıllık devlet geleneğimizin denetim boyutunun temsilcisi olan bu kurumumuz, hukuk devletinin de temel taşlarından biridir.

Değerli milletvekilleri, bütçe disiplini temel ilkemiz olarak benimsemeye devam ederek önümüzdeki dönemde de eser ve hizmet siyasetini kesintisiz bir şekilde sürdüreceğiz. Bütçe disiplini açısından 2022 yılı performansımız Avrupa Birliği üyesi ülkelerle karşılaştırıldığında ülkemiz pozitif yönde ayrılmaktadır. Türkiye Yüzyılı'nın ilk bütçesi, cumhuriyetimizin yeni yüzyılında daha da güçlü Türkiye'yi inşa ve ihya bütçesi olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Yüzyılı, ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin de üstüne taşıyacak kapsamlı bir yol haritasıdır. Türkiye Yüzyılı, milletimizin asırlık hayallerini gerçekleştirip çok daha büyük hedeflere yürüme azmidir. Türkiye Yüzyılı, İstiklal Harbi ruhuyla 85 milyonun sırt sırta verip istikbali inşa etmesinin adıdır. 85 milyon gönül birliği içinde bu vizyonu adım adım gerçeğe dönüştüreceğiz.

Değerli milletvekilleri, yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı odağına alarak refahın toplumsal kesimlerin tümüne yayılmasını amaçlayan ekonomi yaklaşımımızla, bugüne kadar olduğu gibi, milletimizin alın terinin karşılığı olan her 1 lira verginin, yine, aziz milletimize hizmet olarak dönmesi için gece gündüz çalışacağız. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın riyasetinde 2002 yılından bu yana özenle oluşturduğumuz sağlam temeli Türkiye Yüzyılı'nda da istikrarlı bir biçimde devam ettirecek, adil gelir dağılımı, öngörülebilirlik, şeffaflık, katılımcılık, hesap verilebilirlik ve mali sürdürülebilirlik ilkelerimizden asla taviz vermeyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılı Sayıştay denetimi kapsamında 5018 sayılı Kanun'a tabi il belediyelerinin yüzde 44'ü, ilçe belediyelerinin yüzde 42'si, il özel idarelerinin yüzde 25'i, özel bütçeli idarelerin yüzde 97'si, genel bütçeli idarelerin, düzenleyici ve denetleyici kurumların, sosyal güvenlik kurumlarının, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir belediyelerine bağlı idarelerin yüzde 100'ü denetlenmiştir.

Sayın milletvekilleri, Sayıştayın stratejik plan ve performans programında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşılabilmesi için 2024 yılı bütçe teklifinde öngörülen toplam ödenek tutarı 2 milyar 331 milyon liradır. Yüksek vazife anlayışıyla kararlı bir şekilde görevlerini yerine getiren Sayıştay Başkanlığımız, yetişmiş kadroları ve birikimiyle önümüzdeki dönemde de aziz milletimizin devletine aktardığı vergilerin en doğru şekilde kullanılmasını temin etme yönündeki sorumluluğunu hakkıyla yerine getirecektir. Bu görevlerini yerine getirirken kamu yönetiminde ortaya çıkan yeni talep ve ihtiyaçlar çerçevesi içinde de Sayıştay için gerekli yasal düzenlemeleri bugüne kadar yaptığımız gibi bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN KIRCALI (Devamla) – Bu düşüncelerle, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ülkemize, milletimize ve Sayıştay Başkanlığımıza hayırlar getirmesini diliyorum; hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Samsun Milletvekili Ersan Aksu'ya aittir.

Buyurun Sayın Aksu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA ERSAN AKSU (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası adalet kuruluşları bugün insanlığın vicdanında yok hükmünde. Gazze'de çocuklar ve kadınlar başta olmak üzere, 20 bine yaklaşan masumun bu kadar duyarsız, duygusuz ve acımasızca soykırıma uğradığı, bütün dünyanın gözleri önünde yaşama hakkının bu kadar hiçe sayıldığı başka çağ var mı, bilmiyorum. Uluslararası Adalet Divanı, Birleşmiş Milletler, Uluslararası Ceza Mahkemesi gibi güya büyük kelimelerle ifade edilen adalet kurumlarından bahsetmek artık trajikomik geliyor.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle, daha adil bir dünyanın mümkün olduğu inancındayız. Taşıdığı medeniyet değerleriyle insanlığa adalet muştusunun yine bu toprakların evlatları tarafından getirileceği kanaatindeyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adil bir hukuk düzeni kurmak ve bu düzeni işletmek, devletin vazgeçilmez, devredilmez, ihmal edilemez asli görevidir. AK PARTİ iktidarları süresince, yirmi bir yıldır adalet hizmetleriyle ilgili çalışmalar bu anlayışla yürütülmüş, sorunların çözümünde köklü adımlar atılmıştır. Kirada olan ve kirasını ödeyemediği için tahliye kararları verilen pek çok adliyeden fiziki ortamları iyileştirilmiş ve milletimizin adalete olan saygısını da tanımlayan ifadesiyle artık adliye saraylarında adalet hizmetleri verilmektedir. Adalet sisteminin altyapısını hep beraber güçlendirdik; yüksek yargı organlarımız dâhil, adalet teşkilatımızın tüm birimlerini ilçelerimize varıncaya kadar modern hizmet binalarına kavuşturduk. Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu gibi pek çok reforma imza attık. Kadınlarımıza yönelik pozitif ayrımcılığı ve çocuk haklarını ilk defa Anayasa'ya koyduk. Parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçerek doğrudan demokrasi yolunda tarihî bir adım attık. Böylece hızlı karar mekanizması devreye alınmış; egemenliğin millet iradesinde olduğu, bu milletin çok acılar çektiği vesayet mekanizmalarına artık fırsat verilmeyeceği gerçeği tescil edilmiştir. Askerî yargı-sivil yargı uygulamasına son vererek askerî mahkemeleri kaldırdık. Ülkemizde yargı birliğini sağladık; devlet güvenlik mahkemelerini, özel statülü mahkemeleri yine kaldırdık. Başörtüsüne özgürlük getiren, eğitimde katsayı uygulaması başta olmak üzere yasakları kaldıran ve devlet-millet kaynaşmasını sağlayan düzenlemeler yaptık; toplumsal fay hatlarını ortadan kaldırdık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargılamaların makul sürede tamamlanmasını sağlayacak adımlar attık. Hâkim ve savcı ve adli personel sayılarıyla ilk derece genel ve ihtisas mahkemelerinin sayılarını artırdık. İstinaf kanun yolunu ülkemize kazandırdık. Adli yargıda mahkeme sayısı 2002 yılında 3.581 iken bugün 7.118'e, idari yargıda mahkeme sayısı 146 iken bugün 221'e çıkmıştır. Mahkeme sayısı adli yargıda yüzde 99, idari yargıda ise yüzde 51 artmıştır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı uygulamasını başlattık. Hâkim ve savcı sayısı 2002 yılında 9.349 iken 2023 yılı itibarıyla 23.814'e ulaşmış durumdadır. E-duruşmayla avukatlar tarafından farklı şehirlerdeki duruşmalara bürolarından elektronik ortamdan katılabilmektedir ve bugün itibarıyla yaklaşık 1 milyon 200 bin e-duruşma yapılmıştır. E-tebligat aracılığıyla bugüne kadar toplam 135 milyon e-tebligat gönderimi sağlanmıştır.

Uyuşmazlıkları kısa sürede, daha az maliyet ve tarafların daha yüksek memnuniyetiyle sonuçlandırmak için ceza adaleti sisteminde uzlaştırma, hukuk uyuşmazlıklarında ise ara buluculuk alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerini yargı sistemimizin önemli bir parçası hâline getirdik ve ara buluculukla sağlanan uyuşma sayısı 3 milyon 200 bine yaklaşmış durumdadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün artık demokrasi anlayışımız 1982 Anayasası'nın sunduğu perspektifin çok ilerisindedir. 1982 darbe Anayasasının izlerini silmek için bu yüce Meclis marifetiyle ve aziz milletimizin tercihleriyle pek çok değişiklik yapılmış olsa dahi Anayasa'daki darbe ruhu ve vesayetçi anlayış bütünüyle giderilebilmiş değildir. Toplumsal temsili üst düzeyde olan bu yasama organından milletimizin beklentisi özgür, demokratik, kuşatıcı ve sivil bir anayasa yapmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığımızın kuzeyin merkezi Samsun'daki faaliyetlerinden de kısaca bahsetmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERSAN AKSU (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ERSAN AKSU (Devamla) – Uzun süredir ihtiyaç duyduğumuz Adli Tıp Grup Başkanlığının hizmet binasının ihalesi 3 Ekim tarihinde yapılmış olup bu ay içerisinde temeli atılacak. 2024 Yatırım Programı'na aldığımız ve içerisinde bölge adliye mahkemesi, bölge idare mahkemesi, idare ve vergi mahkemelerinin de yer alacağı Samsun Adalet Kampüsü yatırım onayından geçmiş durumda. Değerli Bakanımıza ve emeği geçenlere hemşehrilerim adına teşekkür ediyorum.

Türkiye Yüzyılı'na girdiğimiz bu dönemde adalet uygulamalarının en güzel örneklerini gittiği her yere götürmüş ve önce gönülleri kazanmış bu necip milletimizin köklerinden aldığı güçle yine mazlum coğrafyalar başta olmak üzere tüm insanlığa "Daha adil bir dünya mümkün." manifestosunu bir kez daha ortaya koyduğunu ve yeniden beklenen umut olduğunu ifade etmek istiyorum.

Bu düşüncelerle, Adalet Bakanlığımızın ve diğer bakanlıklarımızın bütçesinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Filistin Gazze hepimizin yüreğini yakan bir konu. Bugünlerde değil her gün ana gündem konumuz Gazze. Siyonazilerin yaptığı katliamlar, çocukların, kadınların, gençlerin yok edilmesi, şehirlerin, medeniyetlerin yok edilmesi karşısında en güçlü sedayı çıkaran Meclisimiz ve milletimiz bu zulüm durasına kadar da inşallah devam edecek. Bir kez daha siyonazileri lanetliyorum; inşallah onların da sonu olacaktır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ Grubumuz adına Yargıtay bütçesi için söz almış bulunuyorum. Bütçede rakamlardan ziyade, bir hukukçu olarak yargıda gelişen ve tespit ettiğim bir kısım hususlarla ilgili görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yargıtay Başkanlığımızın da bir kısım talepleri ve arzuları var. Geçmişte yaşanan sıkıntıların dikkate alınarak Yargıtay ve Danıştay üyeliklerinin on iki yıllık süreyle sınırlandırılmasının değiştirilmesini arzu ediyorlar birikim, içtihatlardaki devamlılık, süreklilik ve tecrübenin taşınması açısından. Bu mutlaka doğru ve faydalı bir husus ancak şahsi kanaatim odur ki mesleğinde yirmi, yirmi beş yılı tamamlamış, 50 yaşı geçmiş kıdemli hâkimlerin, anayasal düzeye taşınarak, emekliliğine kadar Yargıtay üyeliğine seçilmesinde fayda mülhaza ediyorum.

Bir diğer husus, Yargıtay ve Danıştayda -Anayasa'nın 154 ve 155'inci maddesinde- başkan, daire başkanı, başkan vekili ve başsavcılarının salt çoğunlukla seçilmesi meselesi. Yüce Meclis bile Başkanını en geç 4'üncü turda seçiyor, bu başkanlarımızın seçilmesi bazen yüksek mahkemelerde aylarca sürüyor, yüzlerce tura ve dosyaların terakümüne sebebiyet veriyor. Bunların da Meclisteki gibi bir düzenlemeyle, anayasal değişikliklerle, en geç 4'üncü turda seçilmesinin ve Yargıtayın da Danıştayın da bir gün kaybı olmaksızın görevlerine devam etmesinin doğru ve faydalı olduğunu, aksi hâlde bunların ciddi bir zaman ve efor kaybettiğini görüyorum.

Yargıtay Başkanlığımızın, özellikle tetkik hâkimleri ve savcılarının, eski sistemde olduğu gibi, Yargıtaydan ve ilgili başsavcılıktan izin alınmadan diğer kürsüye atanmamasıyla ilgili bir talepleri var. Yargıtay gerçekten çok ciddi bir okul, bir büyük birikim, ciddi manada tetkik hâkimleri ve savcılar yetiştiriyor ve onlardan istifade etmek istiyor. Elbette ki bunlardan orada istifade edilirken, kürsüdeki ihtiyaçlar da dikkate alınarak Yargıtayın, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Adalet Bakanlığının müştereken bu konuyu değerlendirmesinde ve ciddi şekilde birikimli hâkimlerimizin de kürsüdeki ihtiyaçlarının karşılanmasında fayda mülhaza

ediyoruz.

Bir diğer konu, Anayasa Mahkememizin kuruluş kanununda birkaç hüküm var. Birincisi, 21'inci maddede; Anayasa Mahkemesinin 15 üyesi var, 10 üyeyle toplanabiliyor ve salt çoğunlukla karar veriyor. Yüce Meclisimiz 600 milletvekiliyle bir karar verse, bir kanun çıkarsa, Anayasa Mahkemesi -10 üyesiyle toplanabiliyor- 5 üyesiyle, Başkanın tarafındaki verilen kararla yüce Meclisin kararını iptal edebiliyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Öyle bir örnek yok. Çarpıyorsunuz, öyle bir örnek yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ya, laf atmayayım diyorum da hangi kanun 600 milletvekilinin oyuyla geçti?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Ben bunun Meclisin, erkler arasındaki temel, asli ve kurucu unsur olan Meclisin iradesine bir tahakküm olduğunu düşünüyorum, bunun mutlaka değiştirilmesi en az 2/3 çoğunlukla karar verilmesi, gerektiği aksi hâlde bunun erkler arasında ciddi bir sıkıntı yarattığı kanaatindeyim, bunu yüce Meclisin takdirine sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, Yargıtayımız son dönemde gerekçeli kararlarla ilgili yeni bir yöntem geliştirdi. Mahkemelerde gerekçeli karar omurgadır. Bir kararın gerekçesini okuduğunuzda dava nedir, karar nedir, sonuç nedir bunu anlayabiliyorsunuz, bu fevkalade doğru ve güzel bir gelişme. Ancak bir kısım avukat arkadaşların ve tarafların, bu sistemin yargılamayı dairelerine göre sekiz, on ay, bir yıl kadar daha uzattığıyla ilgili eleştiriler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu hususu da yüksek Yargıtay temsilcimizin bilgisine sunmuştuk.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir dakika alabilir miyiz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İnce ince kıyım yapıyorsun arkadaş; 600 vekilin aldığı, Anayasa'nın reddettiği kararı göster.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, 2'nci yüzyılımızda, Türkiye'nin yeni yüzyılında Anayasa'mız... Bakın, birkaç konu söyledim, bunların tamamı Anayasa'yla ilgili hususlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Biraz da Anayasa'ya uysanız... Biraz da Anayasa'ya uyalım tabii!

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bu Meclis, bu millet 4 defa Anayasa yaptı, 4'ü de sıkıntılı dönemlerde yapıldı; 2'si Kurtuluş Savaşı ve sonrasında yapıldı, 1'ini 60 ihtilalini yapan askerler, darbeciler yaptı, diğerini de 80 ihtilalini yapan darbeciler yaptı. Bu Meclis, bu millet, bu sivil millet bir Anayasa yapmayı, sivil bir Anayasa yapmayı hak ediyor, bu sorunların çözümünü de burada. 2'nci yüzyılımızda hep beraber bunu bir fırsata çevirelim. Bu Meclis bir sivil anayasa yapsın ve hep beraber, milletimizin daha üst lige, daha üst noktalara taşınmasına vesile olalım diyorum.

2022 yılının kesin hesabını, 2024 yılının bütçesini... 22'nci bütçemizi yapıyoruz, dünya demokrasi tarihinde az bir konudur bu; Allah nasip etti, 9'u da bize nasip oldu.

AK PARTİ'miz nice yirmi iki yılın bütçesini yapsın, nice yeni yüzyılların bütçesini yapsın diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı'ya aittir.

Buyurun Sayın Ahlatcı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF AHLATCI (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında, Danıştay üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Sayın heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

1868 yılında Şûra-yı Devlet adıyla kurulmuş olan ve 1924 Anayasası'yla anayasal bir kurum hâline getirilen Danıştay, hukuk sistemimizde yüksek idare mahkemesi olarak yerini almıştır. Anayasa ve Danıştay Kanunu'nda da belirtildiği üzere, Danıştayın yargı görevinin yanı sıra danışma ve inceleme görevleri de bulunmaktadır. Bu çerçevede, Danıştay, yönetimin yargı yoluyla denetlenmesinde etkin ve önemli görevleri haiz yüksek bir yargı kurumu olmasının yanı sıra, yürütme erkine yardımcı bir inceleme, danışma ve karar mercisidir. İstinaf sisteminin işlerlik kazanmasıyla birlikte, Danıştaya gelen iş sayısında ciddi bir azalma olduğu gözlemlenmiştir. İstatistiklere göre, 2022 yılında gelen iş sayısında 2016 yılına göre yüzde 57 oranında azalma söz konusudur. Danıştaya gelen dosya sayılarındaki azalışın dönemsel değil istikrarlı olduğu görülmektedir. Bu bilgiler kapsamında, idari yargıda istinaf sistemi reformunun amacına ulaştığı, yıllar içerisinde Danıştayın üzerindeki iş yükünden hızla kurtularak asıl işlevi olan içtihat mahkemesi rolüne kavuşacağı görülmektedir. Danıştayımızda 607 yargı mensubu ve 1.029 idari personel görev yapmaktadır. Danıştay ödeneği bir önceki yıla göre yüzde 108,61 artış oranıyla 1 milyar 680 milyon 171 bin TL olarak planlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek yargımızın bu önemli mahkemesiyle alakalı konuşma yaparken bunun yanı sıra, iki gün önce, 10 Aralıkta kutlanılan Dünya İnsan Hakları Günü vesilesiyle, hukukun evrensel değerleri ve insan haklarıyla ilgili de sayın Meclisimiz huzurunda şu hususlara değinmek istiyorum: Evrensel olarak kabul edilmiş tüm hukuk kurallarının esas amacı insanı temel alarak, başta huzur ve mutluluğu temin ederek bu sayede toplumların adalet içerisinde yaşamasını ve gelişmesini sağlamaktır. Yetmiş beş sene evvel büyük umutlarla kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi tüm insanlığa önemli mesajlar vermesine rağmen günümüzde söz ile eylem arasındaki farkın bu kadar açıldığı bir dönem herhâlde olmamıştır. Hukukla alakalı evrensel değerler hususunda lafa gelince mangalda kül bırakmayanlar çifte standardın, ilkesizliğin ve ikiyüzlülüğün en acı örneklerini vermektedirler.

Dünya bugün İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin ve hatta insanı ilgilendiren neredeyse tüm evrensel hukuk kurallarının nasıl göz göre çiğnendiğini Filistin'de şehit olan masum çocukların, kadınların kanlarında ve onlara sarılarak ağlayan çaresiz yakınlarının gözyaşlarında görmektedir. Bu vahşet karşısında yeri geldiğinde ülkemize hukuk dersi vermeye çalışan ülkeler ve uluslararası kuruluşlar hiçbir somut adım atmamaktadır. Birleşmiş Milletlerde geçen gün yapılan ateşkes teklifi 5 daimi üyeden biri olan ABD'nin vetosuyla engellenmiş ve Birleşmiş Milletler örgütü bu duruma çaresizce seyirci kalmıştır. İşte Sayın Cumhurbaşkanımızın ilan ettiği "Dünya 5'ten büyüktür." sözünün önemi burada bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Şu bilinmelidir ki Filistinli masumların kanı ellerindeyken evrensel hukuktan bahsedenler Gazze kasaplarıyla beraber hem vicdanlarda hem de uluslararası mahkemelerde insanlığa karşı işledikleri suçların hesabını eninde sonunda vereceklerdir.

Yüzyıllar boyunca ceddimiz bu bölgede dil, din, ırk ayrımı olmaksızın, huzur içerisinde, beraberce nasıl yaşanacağını, gerçek evrensel prensiplerin ne olduğunu dünya tarihine altın harflerle yazdırmıştır. Yüce milletimiz hukukun evrensel ilkelerini ikiyüzlü Batı'dan öğrenecek değildir. "Türkiye Yüzyılı" diye ifade ettiğimiz bu yüzyıl her açıdan güçlenen Türkiye'mizle beraber aynı zamanda bölgemiz ve mazlum coğrafyalar için evrensel hukukun, insan haklarının ve adaletin de yüzyılı olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

YUSUF AHLATCI (Devamla) – Bu vesileyle, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin aziz milletimize hayırlı olmasını diler, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Mertoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA HARUN MERTOĞLU (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İnsan Hakları Haftası içerisinde bulunduğumuz bugünde hak arama kurumlarımızdan olan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ile Kişisel Verileri Koruma Kurumu bütçeleri üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

“Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdanla donatılmışlardır, birbirlerine kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar.

Herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka türden kanaat, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş veya başka türden statü gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, bu Bildirgede belirtilen bütün hak ve özgürlüklere sahiptir.” Sizlere İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin anlaşılan dünyanın sadece 5 ülkesinde geçerli, kağıt üzerinde kalmış ilk 2 maddesini okudum. Geçtiğimiz cuma günü ABD'nin Gazze'deki acil ateşkes için yapılan BM Güvenlik Konseyi tasarısını reddetmesi tam anlamıyla utanç verici bir belge olarak tarihin sayfalarına geçmiştir. ABD, masum sivililerin maruz bırakıldığı dehşet verici katliamları görmezden gelmekle, insan hakları karnesindeki geçmişten bu yana eklediği kırık notlara bir yenisini eklenmiştir. Bizler başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, ülke olarak bu vahşet karşısında sessiz kalmadık, üzerimize düşen insanlık vazifesini yerine getirdik ve her koşul ve ortamda Filistinlilerin yanında olduk ve olmaya da devam edeceğiz. BM'nin ve Güvenlik Konseyinin reforme edilmesinin gerekliliğini bir kez daha vurguluyor, en gür sesimizle “Dünya 5'ten büyüktür.” diye haykırıyoruz. Soykırımcı İsrail'in komutanından devlet başkanına kadar bu suça ortak olmuş tüm fertleri er ya da geç uluslararası mahkemelerde yargılanacak, hesap verecektir. Bu vesileyle bir kez daha, Gazze'de devam eden vahşeti, soykırımı ve destekçilerini şiddetle kınıyorum.

Değerli milletvekilleri “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın” anlayışıyla, yirmi yılda insan hakları temelinde birçok reforma imza attık. Bunlardan bazılarını hatırlatmak isterim: Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunu açtık. Çocuk haklarını Anayasa'yla güvence altına aldık. Kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar, dul ve yetimler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edilmeyeceği hükmünü getirdik. Bilgi edinme hakkının güvence altına alınması, kişisel verilerin korunmasının anayasal bir hak olarak düzenlenmesi...

YILMAZ HUN (İğdır) – KHK'yle kişisel verilerimizi Resmî Gazete'de yayınladınız, kişisel veriler mi kaldı?

HARUN MERTOĞLU (Devamla) – ...eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamalarının suç olmaktan çıkarılması; TİHEK, Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve benzeri hak arama kurumlarının kurulması gibi düzenlemelerle insan hakları alanında çok önemli bir dönüşümü gerçekleştirdik.

Yeri gelmişken, 1982 Anayasası'nda günümüze kadar 19 defada toplam 184 değişiklik yapılmıştır. Anayasaların lafzı ve ruhuyla bir bütün olması gerekliliği karşısında, bu bütünlüğün sağlanması için, cumhuriyetin 100'üncü yılında yeni bir anayasanın Türkiye için elzem olduğunu bir kez daha vurgulamak isterim.

YILMAZ HUN (İğdır) – Önce 1982 Anayasası'nı uygulayın!

HARUN MERTOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçmişte benim de kurul üyesi olarak görev aldığım Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek amacıyla kurulmuştur. TİHEK, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi için genel çalışmalarla birlikte, resen inceleme yetkisiyle bireysel insan hakları ihlallerini incelemektedir. Diğer taraftan, TİHEK, ayrımcılıkla mücadele kurumu olarak ayrımcılık yasağının ihlallerinde bireysel başvuruları kabul etmekte, resen incelemeler yapmaktadır. Ayrımcılık yasağının ihlali durumunda, kararla birlikte idari yaptırım da uygulanmaktadır. TİHEK, ayrıca ulusal önleme mekanizması görevi görmektedir, bu kapsamda da resen veya başvuru üzerine bireysel hak ihlallerini incelemektedir.

Değerli milletvekilleri, gün geçtikçe daha da globalleşen bir dünyada kişisel verilerimizin korunmasıyla ilgili haklarımızı kullanabilmemiz için kurulan Kişisel Verileri Koruma Kurumu da veri mahremiyeti bilincinin yaygınlaşması, farkındalığın oluşması, temel bir insan hakkı olarak hakları verilerin korunması için çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HARUN MERTOĞLU (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) – Dijitalleşen bir dünyada kişisel verilerimizin ne kadar güvende olduğu konusu ve özellikle son dönemde yaşanan yapay zekâ tartışmaları da göz önünde bulundurulduğunda Kurumun önemi bir kat daha artmaktadır. Kişisel Verileri Koruma Kurumu bu konuda üzerine düşen tüm görevleri titizlikle sürdürmektedir.

Son olarak, 2024 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi, bizleri izleyen tüm vatandaşlarımızı saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'e aittir.

Buyurun Sayın Yurdunuseven. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığı bütçesi içerisinde yer alan Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu 2024 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, aziz milletimiz 2002 yılında AK PARTİ'yi iktidara getirmiş ve 22 defa bütçe hazırlama yetkisini, bugün de dâhil olmak üzere, partimize vermiştir. Bu vesileyle aziz milletimize, partimize ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a verdiği destek nedeniyle şükranlarımı sunuyorum.

Aralık 2023 tarihi itibarıyla ülkemizde 405 infaz kurumu bulunmakta olup barınma kapasitesi 297.200'dür. Kurumlarımızda Aralık 2023 itibarıyla 283.819 hükümlü-tutuklunun barındırılması sağlanmaktadır. Bugün itibarıyla ceza infaz kurumlarında 982 tutuklu, 2.325 hükümlü, 11.265 hükümlü olmak üzere toplam 14.572 FETÖ/PDY terör örgütü mensubu bulunmaktadır.

AK PARTİ olarak, ceza infaz kurumlarını başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere, uluslararası sözleşmelerin belirttiği standartlara uygun hâle getirdik. Ceza infaz sisteminde tutuklu ve hükümlülerin haklarını koruyacak gerekli tüm tedbirleri aldık. Bu sayededir ki, geçmişte ülkemizi mahcup eden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları artık geçmişte kalmıştır. Şu anda Başkanı bulunduğum Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu olarak yaptığımız cezaevi ziyaretlerinde şunu gururla söyleyebilirim ki, artık hak ihlalleri şikâyeti en aza inmiş, konforla ilgili talepler bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ceza infaz kurumlarında koşu sisteminden oda sistemine geçilmek suretiyle gerçekleştirilen fiziksel dönüşüm; mekanik, fiziki ve elektronik güvenlik sistemlerinin geliştirilmesi; ceza infaz kurumları personel

eğitim merkezlerinin açılması ve bu yolla personele hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim verilmesi imkânları geliştirilmiştir. Adalet Bakanlığımız tarafından ceza infaz kurumlarında görev yapan personelin mesleki yeterliliğinin artırılması için dünya standartlarında 5 mesleki eğitim kurumu açılmıştır.

Hükûmete geldiğimiz 2002 yılından bu yana, Adalet Bakanlığımız tarafından 166 adet Avrupa Birliği normlarına uygun yeni ceza infaz kurumu inşaatı tamamlanarak 138.500 kişilik kapasite oluşturulmuştur. İnfaz rejimine uygun olmayan, yeterli eğitim ve iyileştirme çalışması yapılamayan çok eski yapılardan oluşması ve bazılarının taş bina olması nedeniyle fiziki kapasitesi yetersiz 301 adet ceza infaz kurumu da kapatılmıştır. Yine, herkesin malumudur ki, infazlara ve mahkûm isyanlarına tanıklık eden darbe yıllarının acılarının yaşandığı cezaevleri de AK PARTİ dönemlerinde müze hâline dönüştürülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ceza infaz kurumlarımızda 400 adet binek, 276 adet minibus, 59 adet ambulans, 12 adet kamyon, 126 adet otobüs ve diğer araçlar olmak üzere toplamda 2.573 adet araç bulunmaktadır. Ayrıca 2023 yılında alımına izin verilen taşıtlardan 30 adet büyük ring araçlarının alımları da devam etmektedir.

Denetimli serbestlik müdürlüklerimizde de 276 adet binek otomobil ve 85 adet motosiklet bulunmaktadır. Bu doğrultuda, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklu mevcudu ile sevk ve nakil işlemlerindeki yoğunluk göz önünde bulundurularak ilgili kurumlara araç tahsisleri yapılmaktadır. Sevk ve nakil işlemlerinde oluşabilecek aksaklıkların önlenmesi için yakın ceza infaz kurumlarından araç görevlendirilmesi yoluna gidilerek sorunlar çözülmeye çalışılmaktadır. Hükümlü ve tutuklulardan başka illere nakil olması, duruşmaya ve hastaneye götürülmesi gerekenlerin sayısı aylık 5.500 kişiyi bulmaktadır. 2023 yılında, alım aşamasında olan 30 adet ring aracıyla birlikte toplamda 1.528 ring aracı sayısına ulaşılabilecektir. Yapılan bu alımların, her zaman olduğu gibi insan unsuru göz önünde bulundurularak ve çeşitli üniversitelerimizle yapılan teknik şartname çalışmaları doğrultusunda hükümlü ve tutuklu nakil araçlarının can güvenliği konusunda gerekli özelliği taşıması en başta olmak üzere, çağın getirdiği teknolojik yenilikleri kapsayacak şekilde modern ve konforlu olmasına azami özen gösterilmiştir. Satın alınan nakil araçlarının hazırlanan teknik şartnameye uygunluğu Devlet Malzeme Ofisi görevlileri tarafından da kontrol edilmektedir.

Yine, temel okuma ve yazma eğitimlerinden başlayarak yükseköğretim kurumları dâhil olmak üzere her kademede eğitim öğretim faaliyetlerine önem veriyoruz; 2023 yılında 59.969 kişiye 6 yılda eğitim verilmiştir. Yine, 59.112 hükümlü ve tutuklu ceza infaz kurumları vasıtasıyla öğrenimlerine başlamış ve pasif öğrencilikleri aktif hâle getirilmiştir. 857 hükümlü ve tutuklu eğitimine devam ederken bir ceza infaz kurumuna yerleştirilmiştir. Şu anda okuma yazma kurslarında 2023 yılı itibarıyla 998 kurs açılmış olup 2.505 hükümlü ve tutuklu başarıyla okuyazar hâline getirilmiştir. Yine, 2023 yılı içerisinde ÖSYM tarafından yapılan sınavlara 29.238, üniversiteler tarafından yapılan sınavlara 20.048 ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan sınavlara da 129.749 hükümlü ve tutuklu katılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Merkez üssü Kahramanmaraş olan ve çevre illerimizi etkileyen 6 Şubat'taki büyük deprem sonrasında, UNICEF'in teknik desteği ve İstanbul Bilgi Üniversitesi ve Travma ve Afet Ruh Sağlığı Çalışmaları Derneği iş birliğiyle, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatındaki 50 personele yönelik olarak travma müdahale eğitimi kursu verilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu, hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek veya sanat öğrenmeleri amacına yönelik çalışmaları sağlamak üzere kurulmuş, Adalet Bakanlığına bağlı bir kuruluştur. Burada 2023 Kasım ayı sonu itibarıyla ceza infaz kurumlarında merkez sayımız 45'e ulaşmıştır.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Cezaevi izleme kurulları üzerine de bir cümle et ya!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Laf atmana gerek yok, sıran gelince gelir konuşur, cevap verirsin.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Kendini yargı mercilerinin yerine koyan cezaevi izleme kurulları üzerine de bir cümle et!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Burada cümlelerime son verirken son olarak yine tekrar ediyorum ki çoluk çocuk demeden, kadın-erkek demeden, hatta hayvanları dahi vahşice katleden İsrail'i şiddetle protesto ediyor; Netanyahu bir savaş suçlusudur, yargılanıp cezasını çekecektir diyoruz.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Behiye Eker'e aittir.

Buyurun Sayın Eker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA BEHİYE EKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargı teşkilatının 2024 yılı bütçesini görüştüğümüz bugünde, hukuk ve adalet alanında uygulayıcılara verdiği eğitimle ulusal ve uluslararası düzeyde model alınan, özgün, saygın ve yenilikçi bir kurum olmayı vizyon edinen Türkiye Adalet Akademisinin büyük bir gayret ve özveriyle yürüttüğü çalışmalar hakkında sizleri bilgilendirmek üzere AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Güven veren adalet için etkin eğitim anlayışını temel alarak hâkim ve savcı adaylarına yönelik meslek öncesi, yine, hâkim, savcılara yönelik meslek içi eğitim faaliyetlerini yürüten, başta noterler ve avukatlar olmak üzere hukuk profesyonellerine yönelik hizmet içi eğitim düzenleyen, hukuk ve adalet alanını ilgilendiren konularda uzmanlık, sertifika ve adalet alanını ilgilendiren konularda kurs, seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenleyen, bilimsel ve kültürel alanda yayınları olan, görev alanına giren konularda yurt içinde ve yurt dışında bulunan kurum ve kuruluşlarla iş birliği sürdüren Türkiye Adalet Akademisi tüzel kişiliği olan, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip özel bütçeli kamu kurumudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; günümüz dünyasında meydana gelen olağanüstü gelişmelerle doğru orantılı olarak hukuki sorunlar ve uyuşmazlıklar da nitelik, nicelik yönünden büyük değişim göstermekte ve gittikçe karmaşık bir hâl almaktadır. Belirtilen gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda yargının görevini etkin biçimde yerine getirebilmesi için yargı mensuplarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimi büyük önem taşımaktadır. Son dönemlerde gerçekleştirilen önemli atılımlardan biri olan hâkim ve savcı yardımcılığı kurumu temel eğitim dönemi, görev dönemi ve son eğitimin döneminden oluşacak temel eğitim ve son eğitim Türkiye Adalet Akademisinde gerçekleştirilecektir. Bu bağlamda 2023 yılı eğitim döneminde akademiye 2.096 hâkim ve savcı adayına meslek öncesi, 13.731 hâkim ve savcıya meslek içi ve uzaktan eğitim ile 1.278 kamu görevlisine hizmet içi eğitim programı düzenlenmiştir. Akademiye verilen eğitimlerde çağın gereklerine uygun ve etkin, verimli eğitim metotları kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra eğitim müfredatının geliştirilmesi için yerli ve yabancı uzmanlarla birlikte çalışılmakta, projeler geliştirilmekte ve yeni eğitim modülleri hazırlanmaktadır. Türkiye Adalet Akademisi yayın ve dokümantasyon alanında da iddialı bir kurumumuzdur. Hukuk ve adalet alanında bilgi ihtiyacının karşılanmasına katkıda bulunmak amacıyla hakemli ve uluslararası indekslerde taranan süreli yayınlar ile sosyal ve kültürel alanda da yayınlar çıkarmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Adalet Akademisi uluslararası ilişkiler kapsamında Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi başta olmak üzere hukuk ve adalet alanındaki birçok uluslararası

kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmaktadır. Diğer ülkelerle nitelikli, ulusal ve uluslararası hukuk düzeyinde seminer, sempozyum ve çalıştaylar düzenlenerek karşılıklı olarak bilgi ve tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Sürekli gelişen koşulları dikkate alarak adalet sistemimizi daha da ileriye taşımayı bir sorumluluk olarak gören Türkiye Adalet Akademisi bugüne kadar Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliğiyle pek çok proje yürütmüş, yürütmeye devam etmekte, adalet ve hukuk alanında yürütülen projelere de destek vermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası toplumun onurlu ve saygın bir üyesi olan ülkemizde özgürlükçü demokrasinin geliştirilmesi, temel hak ve özgürlüklerin güçlendirilmesi, hukukun evrensel değerlerinin hâkim kılınması yolunda Türkiye Adalet Akademisi görev ve sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir.

Bu düşüncelerle, Türkiye Adalet Akademisi bütçemizin, 2024 yılı merkezî bütçemizin hayırlı olmasını diler, Sayın Başkan ve değerli milletvekillerini saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'a ait.

Buyurun Sayın Ercan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında Dışişleri Bakanlığımız bütçesi üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü, Hariciye teşkilatımızın ise 500'üncü yılını idrak ettiğimiz 2023 yılında Bakanlığımız sadece kendi coğrafyamızda değil tüm dünyada barış, huzur ve refahı hâkim kılmak için üstün çaba harcamıştır. Dışişleri Bakanlığımızın bu çalışmalarının 2024'te de katlanarak devam edeceğinden şüphem yoktur.

Küresel ve bölgesel istikrarsızlıklar artarken kuzeyde Ukrayna-Rusya savaşı, güneyde Suriye ve Orta Doğu krizi, batıda ise hâlen devam etmekte olan Balkanlardaki gerilimde ülkemiz âdeta bir ateş çemberinin içerisinde. Tüm bu tehditlere karşın Türkiye savunma sanayisinde dışa bağımlılığı yüzde 80'den yüzde 20'lere kadar düşürmüş ve kendi savaş gemilerini tasarlayabilen, insansız hava araçları üretebilen bir ülke olarak içeride ve dışarıda dosta güven, düşmana korku salmaya devam etmektedir. Böylece Libya'dan Karabağ'a, Ukrayna'dan Suriye'ye kadar kalıcı refah ve barış için zemin oluşturulmuştur. Bu başarılar Türkiye'nin sadece askerî değil aynı zamanda ekonomik ve siyasi açıdan da uluslararası alanda güçlü bir aktör olmasını sağlamıştır.

Dünyanın dört bir yanında şanlı Türk Bayrağı'mızı gururla dalgalandıran Bakanlığımıza bağlı faal dış temsilcilik sayımız 2002 yılında 163 iken bugün itibarıyla 261'e ulaşmıştır. Ayrıca gezici konsolosluk hizmetleriyle de dünyada hiçbir vatandaşımız mağdur edilmemektedir. Keza pandemi döneminde dünya çapında ihtiyaç hâlindeki vatandaşlarımıza ulaşılmış ve ülkemize gelmeleri sağlanmıştır.

Bakanlığımız tüm bunların ötesinde pek çok farklı alanda da başarı hikâyeleri yazmıştır. Bunlardan bir kısmı şöyle ki: Astana süreciyle Suriye krizinde toprak bütünlüğünü koruyarak diplomatik müdahale ve insani yardımlarda bulunduk, NATO'daki konumumuzu güçlendirerek Kosova Barış Gücü komutasını 10 Ekimde devraldık, 2019 yılında başlattığımız Yeniden Asya Girişimi'mizle bölge ülkeleriyle beraber ekonomi-ticaret odaklı binden fazla kalkınma planı üzerinde çalışıyoruz. Akdeniz'deki doğal kaynakların paylaşımı ve Libya anlaşmalarıyla bölgede siyasi çözümü öncelidik. 2023 genel seçimlerinde yurt dışındaki vatandaşlarımız için 167 noktada sandık kurduk ve seçim sürecini yurt dışında da başarıyla tamamladık. Doğu Akdeniz'de ülkemizin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hak ve çıkarlarını sonuna kadar savunuyor ve eşit uluslararası statü hakkını elde etmesi için her türlü desteği sağlıyoruz. Türk Devletleri Teşkilatına önemli katkılar sunarak dış politikamızın kapsamını genişlettik. Dünya genelinde "ara buluculuk" denildiğinde ilk akla gelen lider Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Rusya-Ukrayna savaşında ara buluculuk yaparak 33 milyon ton tahıl boğazlarımız aracılığıyla dünyaya ulaşmış ve olası bir gıda krizinin önüne geçilmiştir. Dürüst ve ilkeli dış politikamız yıllar içinde hemen her coğrafyada güven sermayesi ve dost biriktirmemize neden olmuş ve böylece 6 Şubat depremlerinin ardından 90 ülkeden ülkemize intikal eden aynı ve nakdî yardımların yanı sıra arama kurtarma ekipleriyle tarihin en büyük arama kurtarma çalışması gerçekleştirilmiştir.

Tüm bunların yanı sıra milletvekili olduğum İstanbul'unuzun Birleşmiş Milletler merkezine dönüştürülmesi hedefi kapsamında 12 Birleşmiş Milletler kuruluşunun şehrimizde mevcudiyetini sağladık. Bu sayının önümüzdeki dönemde daha da artmasını hedeflemekteyiz. Gazi Mustafa Kemal'in "Yurtta sulh, cihanda sulh." hedefi ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın "Dünya 5'ten büyüktür" çağrısı daha adil bir dünya inancımızı yansıtmakta ve haksızlıklara karşı mazlumun yanında duruşumuzu net bir şekilde ifade etmektedir. Bu sebeple 7 Ekimden bu yana süren sivil kayıpların yüreğimizi ağladığı, Gazze'deki insanlık dramının sona ermesi ve çatışmanın yayılmaması amacıyla Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Dışişleri Bakanımız tarafından yoğun biçimde diploması trafiği sürdürülmektedir. Orta Doğu'da kalıcı barış için vurguladığımız iki devletli çözüm ilkesini benimsen her acil ateşkes çağrısını vurguluyor, Gazze halkına insani yardımlarımızı kesintisiz sürdürüyoruz. İsrail'in BM kararlarını dinlemeyerek açıkça savaş suçu işlediğini ve bir terör devleti gibi davrandığını buradan bir kez daha ifade ediyor, bölgede bir an önce barışın hâkim olmasını diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

TUĞBA IŞIK ERCAN (Devamla) – Sözlerimi bitirirken Bakanlığımızın Türkiye Yüzyılı'nda çizdiği yol haritasını yansıtan bu bütçe Türkiye'nin güvenliği, çıkarları ve değerleri için çalışan bölgesel ve küresel barış, istikrar ve iş birliğine katkı sağlayan, hak ve hukukunu savunan, insani ve vicdani sorumluluklarını yerine getiren bir dış politikanın finansmanı olacaktır.

Özenle hazırlanan bu bütçenin milletimize ve devletimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, Sayın Dışişleri Bakanımız nezdinde tüm Bakanlık ekibi ve bürokratlarımıza üstün gayretlerinden dolayı teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'e aittir.

Buyurun Sayın Bölük. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında Dışişleri Bakanlığımıza bağlı Türk Akreditasyon Kurumu ve Avrupa Birliği Başkanlığı bütçeleri üzerine söz almış bulunuyorum.

TÜRKAK kurum ve kuruluşlarımıza akreditasyon sağlayarak, ulusal ve uluslararası tanınmayı mümkün kılarak ithalat ve ihracatta ticari güvenilirliği ve rekabet avantajını artırmaktadır. Bu kuruluşlar uluslararası düzeyde karşılık bularak Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde millî dış politikamızın icrasındaki bütün aktörlere önemli katkılarda bulunmaktadır.

AB Başkanlığımız ise Türkiye'nin üyeliğe hazırlanmasına yönelik çalışmaların yönlendirilmesi, izlenmesi ve koordinasyonu ile üyelik sonrası çalışmaların yürütülmesini sağlamaktadır.

Türkiye'nin AB süreci hâlihazırda üye olmuş, üyeliğe hazırlanan birçok ülkeden daha profesyonel ve kurumsal yürütülen

bir süreçtir. Sonuçlarından bağımsız olarak söyleyebiliriz ki bugüne kadar bu alanda görev almış tüm bakanlarımız, tüm diplomatlarımız ve diğer bürokratlarımız belki de birçok Avrupa ülkesine örnek teşkil edecek bir tecrübeye sahiptir. Ülkemizin 1999'da adaylık süreci kesinleşmiş, 2001'deki ilk Katılım Ortaklığı Belgesi'yle müzakerelerin açılması için ön şart olan siyasi kriterlerin karşılanmasına yönelik uyum yasası paketleri Meclisimizden geçirilmiştir. Bu çerçevede 2001-2004 yılları arasında 8 uyum paketi ve 2 Anayasa paketi kabul edilmiştir. Yani Türkiye sorumluluklarını tam anlamıyla yerine getirmiştir. Nihayetinde, 17 Aralık 2004 tarihinde Brüksel Zirvesi'nde çıkan kararla siyasi kriterlerin karşılandığı belirtilerek 3 Ekim 2005'te müzakereler başlatılmıştır.

Değerli milletvekilleri, kırk bir sene boyunca neredeyse adım adım ilerleyen sürecin hızlanmasının AK PARTİ'nin iktidara geldiği dönemde olduğunu, Cumhurbaşkanımızın siyasi yasaklarına rağmen 3 Kasım 2002 seçimlerinden hemen sonra, aralıktaki Kopenhag Zirvesi'ne kadar, Avusturya haricindeki 14 AB üyesi ülkeyi ziyaret ederek sürecin ilerlemesi için gerçekleştirdiği diplomasi trafiğini unutanlara bir kez daha hatırlatmak isterim.

15 Temmuz 2016'da 251 vatandaşımızın şehit olduğu hain darbe girişimine Avrupa basınının taraflı yaklaşımı, Birlik ülkelerinin sessizliği, darbecilere karşı açılan davaların -tırnak işareti içerisinde söylüyorum- insan hakları ihlalleri çerçevesinde değerlendirildiği, yetmeyip darbeye hukukçulara aynı coğrafyanın başka bir uluslararası örgütünde insan hakları ödülleri verildiği süreç 2018 senesinde AB'yle müzakereleri durma noktasına getirmiştir.

2019 senesinden bugüne bazı olumlu gelişmeler yaşanmış olsa da Birliğin Güney Kıbrıs Rum kesimiyle ilgili "Birlik dayanışması" bahanesiyle sergilemiş olduğu taraflı tutum, Doğu Akdeniz'deki sondaj çalışmalarına ve PKK'nın Suriye'deki faaliyetlerine yönelik gerçekleştirilen operasyonlara verilen tepkiler, bazı AB ülkelerinin PKK-YPG/PYD ve FETÖ terör örgütleri mensuplarının iadesi ve bu ülkelerdeki faaliyetlerine karşı gereken reaksiyonları göstermemeleri, ilişkileri hem siyasi hem de toplumsal açıdan durma noktasına getirmiştir.

1998'den bugüne hazırlanan 25 raporun tamamında izlenen taraflı tutum, bu konudaki sorumluluklarını ilk günden itibaren tamamlamış ülkemiz kamuoyunda büyük hayal kırıklıkları oluşturmuştur. Türkiye'nin AB perspektifinin bir devlet politikası olarak hâlen devam ettiğini vurgulayarak şunu ifade etmek isterim: Türkiye, uyguladığı dış ve güvenlik politikalarının öz güveniyle uluslararası ilişkilerde "stratejik özerklik" dediğimiz noktaya gelmiş, kendi etki alanını herhangi bir uluslararası örgütün varlığına, söylemlerine ve prensiplerine bağlı kalmadan genişletmiş bir ülkedir. Son dönemde karşılaştığımız tüm çatışmalarda Türkiye'nin yapıcı misyonu, Birliğin artık ülkemiz konusunda daha vizyoner ve stratejik kararlar alması gerekliliğini doğurmaktadır. Birliğin, bazı ülkelerin çıkarlarına ve ihtiraslarına teslim olmadan anahtar ülke Türkiye'nin Birlik ilişkilerine katılım perspektifi temelinde ilerletmesinin ne kadar elzem olduğu ortadadır.

Değerli milletvekilleri, Avrupa ülkelerindeki yönetimler, Gazze'de 6 Ekimden beri insanlık adına yaşanan büyük bir utanca seyirci kalarak tarihin belki de en korkunç sayfalarına adlarını yazdırmaktadırlar. Bu yönetimler ve dolayısıyla AB, içine düştüğü stratejik körlükten sadece ve sadece Türkiye'nin desteği ve bakış açısıyla çıkabilir. Bize göre barış iki devletli çözümde gizlidir. Başkenti Doğu Kudüs olan, 1967 sınırlarına sahip özgür bir Filistin, tüm coğrafyaya yapılan milyonluk gösteriler ispatlamıştır ki tüm dünyayı konsolide edecek tek cevaptır. Türkiye, bu bakış açısıyla altmış yedi gündür aktif, kararlı ve onurlu bir dış politika yürütmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız 38 liderle bire bir, 67 liderle telefonla görüşmüş, 6 uluslararası toplantıya katılmıştır. Yine, aynı misyonla Dışişleri Bakanımız 50'nin üzerinde buluşma gerçekleştirmiş, 7 uluslararası toplantıya katılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatılmıştır)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

SEDA GÖREN BÖLÜK (Devamla) – Avrupa'nın insanlık tarihi açısından tamamen sınıfta kaldığı bir dönemde Türkiye, muasır medeniyetler seviyesinin ne kadar üstünde olduğunu yürüttüğü dış politikayla tüm dünyaya bir kez daha ispatlamaktadır.

Son olarak, birileri bu çatı altında, cumhuriyetimizin 100'üncü yıl konuşmalarında, cumhuriyetimize yönelik asla kabul etmeyeceğimiz "yüz yıllık despotizm" kelimesini kullansa da birileri de bu söylemlere kulaklarını kapayarak sessiz kalsa da Recep Tayyip Erdoğan ve yol arkadaşları içeride sessiz devrim niteliğindeki reformlarıyla, dışarıda ise yürüttüğü onurlu ve millî politikayla Türkiye Yüzyılı'nda cumhuriyetimizi, demokrasimizi, devletimizi ve en önemlisi, insanımızı yüceltmeye devam edecektir.

Değerli Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyor, 2024 bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2024 yılı bütçesinin ülkemiz, milletimiz için hayırlı olması temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayıştayla ilgili grubumuzun düşüncelerini açıklamak üzere huzurlarınızdayım. Bir kere daha sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayıştay, köklü tarihimizin bize miras bıraktığı yüz altmış bir yıllık önemli bir devlet kurumumuzdur. 1854 yılında Osmanlı, birtakım iç ve dış sebepler dolayısıyla borçlanmaya gittiğinde ve bu borç yükü ağırlaştığında mali disiplinin dönemin şartlarında ne kadar önemli olduğu anlaşılmış ve Sayıştay sistemi kurulmuştur.

Birçok önemli Osmanlı tarihçisine göre aslında Sayıştayın kurulması Osmanlı'da güçler ayrılığı ve anayasa arayışının bizzat temelini teşkil etmektedir. Nitekim, Sayıştay, kurulduğu ilk günden itibaren milletimizi ve devletimizi içte ve dışta faiz lobisine ve bizdenmiş gibi görünen Galata bankerlerine karşı bütçemizi, harcamalarımızı denetlemek için çok önemli mücadeleler vermiştir. En zor zamanlarda dahi halkın çıkarlarını gözetken bu kurum, bu nedenle Osmanlı'nın en zor dönemlerinden yüz akıyla çıkmış ve cumhuriyete ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, devlet aklı bazılarının iddia ettiği gibi sadece şahıslar üzerinden muhafaza edilmez, aynı şekilde, devlet aklı kurumlarıyla da nesilden nesile geçer. İşte, bu nedenle, diğer kurumlarımız gibi Sayıştayı güçlendirmeli, yapısını muhafaza etmeli, geleceğe sağlıklı bir şekilde mutlaka taşımamızdır. Lakin, bugün, birçok kurumumuz gibi maalesef Sayıştayın yetkileri kısıtlanmış ve işlevsiz hâle getirilmiştir. Bir kere, artık Sayıştay, Cumhurbaşkanlığını kısmen denetleyebiliyor, Varlık Fonunu ise hiçbir şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetleyemiyor. Türkiye'nin en değerli birikimlerini ve en büyük şirketlerini barındıran Varlık Fonunun Sayıştay tarafından denetlenmemesi gerçekten akıl alır gibi değildir. Bendeniz de birkaç ay önce Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz'a bu konuyla ilgili bir soru önergesi vermiş ve Varlık Fonunun Sayıştay tarafından denetlenmediğini bizzat görmüştüm. Gelen cevapta "Türkiye Varlık Fonu bağımsız dış denetim, Cumhurbaşkanı tarafından -altını çizerek söylüyorum, Cumhurbaşkanı tarafından yani Türkiye Varlık Fonunun Başkanı sıfatını taşıyan Cumhurbaşkanı tarafından- görevlendirilecek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında en az 3 merkezî denetim elemanı -yine altını çiziyorum- ve Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından denetlenmektedir." denilmişti. Diğer yandan, Sayıştayın incelediği kamu kurumlarında hiçbir şey hemen hemen değişmiyor, Sayıştay raporlarında yer alan açıklar her yıl daha da büyürek maalesef artıyor; üstelik, Sayıştay tarafından denetlenen kamu kuruluşları soluğu Cumhurbaşkanlığında

alıyor ve denetlendikleri için Sayıştay'ı şikâyet ediyorlar.

Değerli milletvekilleri, Cevdet Yılmaz Bey dün burada yaptığı konuşmada 2022 yılında merkezî yönetim kapsamında toplam 198 kamu idaresinin denetiminin gerçekleştirildiğini, genel raporlar ve merkezî yönetim kapsamında olmayan kurumlar da dâhil olmak üzere Meclise toplam 226 rapor sunulduğunu söyledi, Sayıştayın 2022 yılında merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ilişkin toplam 1.070 bulgu tespit ettiğini ifade etti. İdari denetim raporlarında bulgu konusu hususlara bakıldığında, dikkat buyurunuz, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının ifadelerini buradan size aynen tekrar ediyorum; muhasebe kayıtlarında yapılan hatalardan kaynaklanan tespitler olmak üzere kamu idarelerine ait taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarında yapılan hatalar ile personel mevzuatına ilişkin iş ve işlemlerde yapılan hataların ön plana çıktığını söyledi. Yani 1.070 bulgunun içerisinde insani hatalardan kaynaklanan, işte, o hesapların tutulmasından kaynaklanan hataların ön planda olduğunu söyledi. Buradan soruyorum: Allah aşkına, Sayıştay raporlarının tamamı muhasebe hatalarını mı içeriyor? İçlerinde mahkemeye sunulması gereken yolsuzluk dosyaları yok mu? İçlerinde idarenin bunlar üzerinde tasarrufta bulunması gereken mevzular yok mu, konular yok mu? Sayıştayın bu şekilde işlevsiz hâle getirilmesi ve yetkilerinin bu şekilde kısıtlanmasının sonuç itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetleme vazifesine verdiği zararları görmüyor muyuz? Ayrıca, bu nedenle Sayın Cumhurbaşkanı da bir süre önce "Sayıştayın icracı kurumlardaki denetimini açık arama ve ceza penceresinden bakarak yapmaması gerektiğini düşünüyorum." şeklinde açıklama yapmıştı. Görevi kamu kuruluşlarını denetlemek olan bir kurumun görevini yerine getirdi diye Sayın Cumhurbaşkanı tarafından tabiri caizse uyarılması açıkçası şaşılacak bir durumdur.

Sayın milletvekilleri, parti gözetmeksizin hepinizi göreve çağırıyorum. Sayıştay bizim adımıza bütçenin, harcamaların denetlenmesini yapan bir kurumdur yani 600 milletvekili adına görevli olan bir kurumdur. Yasası bunu çok açık bir şekilde ortaya koyar ama biz bugün Sayıştayın bize gereken desteği vermediği, veremediği bir ortamda bütçe konuşuyoruz. Sayıştayın lütfen, hak ettiği şekliyle yüz elli dört yıldan beri bu millet adına yaptığı denetleme vasfını, yetkisini kullanması adına Meclis olarak üzerimize düşeni yapalım. Ve yine, Sayıştayın ilgili kanunun 1'inci maddesinde, Sayıştayın sizlerin de bildiği üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yaptığı açık bir şekilde belirtildiği için bizler birtakım adımlar atmamız. İlk önce, Sayıştaya Varlık Fonunu denetleme yetkisini mutlaka vermeliyiz; daha doğrusu, var olan yetkisini kullandırmalıyız. Sayıştay raporlarına giren tüm mali ve hukuki konular Genel Kurulda titizlikle ele alınmalıdır. Bu konuda yargı organları vakit kaybetmeden hukuki prosedürleri mutlaka başlatmalıdır. Bütçe yapımında Sayıştay raporları bağlayıcı hâle mutlaka getirilmelidir. Bu bağlayıcılık sayesinde kamuda israf ve yolsuzluğun önüne geçilecek bir bütçe mutlaka oluşturulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, iktidarlar kazanılmış kaleler değildir, her hâl ve şart altında iktidarda kalmak için her yol mübah olamaz; hırsızlık da yolsuzluk da kul hakkıdır. Bazılarının hırsızlığın yolsuzluk olmadığına dair fetva vermesine bakmayın, yarın mahkemeyikübrada o fetvalar bizim yakamıza yapışacak, unutmayın. Emanete ihanet etmek hem hırsızlık hem yolsuzluk sonucu oluşan sonuçları beraberinde getirir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, darülharp değildir, seçimler birer savaş olmadığı gibi seçimleri kazanmak da ülke imkânlarını ganimet hâline getirmez. Bu ülkede kendisini nasıl tanımlıyorsa tanımlasın fark etmez, siyasetle ilgilenen herkesin bilmesi gereken bir şey var, o da siyasetin kul hakkına, altını çizerek söylüyorum, kul hakkına doğrudan muhatap olunan bir alan olduğu gerçektir. Bunu dikkate almayanlar ve bu gerçeğe hak ettiği ilgiyi göstermeyenler büyük bir hatanın içine düşmüşler demektir. İşte can alıcı nokta burası, hele de dindar kimlikleriyle siyaset yapanların sorumluluğu burada 10 kat, 100 kat, 1.000 kat artmaktadır. Onlar siyaset yaparken harcama yaparken bütçe yaparken vatandaşa herhangi bir şekilde bir kaynak aktarırken kılı kırk yarmak zorundadır çünkü din şayet onlar üzerinden yargılanacak olursa vay geldi o dindar siyasetçilerin başına diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a aittir.

Buyurun Sayın Özbudun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz on beş dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında ve sosyal medya mecralarında izleyen sevgili vatandaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet Bakanlığı bütçesi üzerine Gelecek ve Saadet Partisi grupları adına söz almış bulunuyorum.

Bütçe kanun teklifini incelediğimiz zaman Adalet Bakanlığına tahsis edilen oranın 198 küsur milyar Türk lirası olduğunu görüyoruz. Bütçe kanun teklifinin tamamına baktığımızda ise 11 trilyon Türk lirası kadar bir bütçenin öngörüldüğünü fark ediyoruz. Karşılaştırmalı bir inceleme yaptığımız zaman Adalet Bakanlığına tahsis edilen oran genel bütçeden ancak yüzde 1,8 kadar bir pay almış durumda. Bir önceki yıla baktığımız zaman Adalet Bakanlığının önceki yıldan bu yıla artış oranı da ancak enflasyon oranında hesaplanmış durumda. Peki, hangi hizmet kalemlerine ne tahsis edilmiş? Bu 198 küsur milyar Türk lirasının yüzde 70'i personel giderlerine, yüzde 16'sı mal ve hizmet satın almaları tahsis edilmiş. Kısacası, bu rakamsal veriler bize şunu gösteriyor: Geçtiğimiz yıldan bu yıla yani 2024 yılına Adalet Bakanlığı bütçesinde adalet hizmetlerinin kalitesini artırmaya yönelik herhangi bir kalem ayrılmış değil. O hâlde buradan çıkan sonuç nedir? Yıllardan beri süregelen adalet hizmetlerinin ifası sırasında karşılaştığımız sorunların hepsi aynen devam edecek, bunlardan en çarpıcı olanı da tabii ki yargılamalardaki yavaşlık, etkinlik ve verimliliğin olamaması.

Şimdi, bu miktar, 198 küsur milyar ne kadar düşük bir rakam olursa olsun burada belirtmemiz gereken bir husus var; bu rakam bu fakir halkın cebinden, bizlerin vergilerinden tahsis edilecek. O hâlde sormamız gereken soru şudur: Bu fakir halk acaba vergileriyle finanse ettiği Adalet Bakanlığının ürettiği hizmetlerden memnun mu? Sorumuzun cevabını TÜİK verilerine bakarak bulabiliriz. Bu verileri incelediğimiz zaman, 2004'ten 2022 yılı dâhil olmak üzere vatandaşların adalet hizmetlerinden memnuniyetinde tedrici bir azalmanın olduğunu görüyoruz. Aslında TÜİK verileri her ne kadar güvenilir değilse de buradaki verilerin olgusal gerçeklerle ve benim de akademik çalışmalarımdaki tespitlerle örtüştüğünü söylemek isterim. Neden? Çünkü 2004 yılına baktığımız zaman gerçekten Türkiye, Kopenhag Siyasi Kriterleri'nin gereğini yerine getiren bir devlet olarak Avrupa Birliğine üyelik sürecinde müzakerelere başlama imkânını elde etmişti ancak sonraki yıllarda maalesef Türkiye önce bir durağan sürece girdi, demokratikleşme ve liberalleşme reformlarını iletmemekten vazgeçti ama daha önemlisi, izleyen yıllarda birtakım olaylar çerçevesinde hukuk devletinin gereklerinden ve insan haklarının korunması ilkesinden uzaklaşmaktan imtina etmedi. Bunlar hangi dönem noktaları? İlki, 2013 yılında Gezi Parkı protestolarında karşılaştığımız olaylar. Emniyet güçleri öylesine ölçsüz güç kullandılar ki çok sayıda yurttaş yaralandı, bunlardan 11'i vefat etti, 11'i görme yeteneğini kaybetti. Böylece Türkiye ilk kopmayı gerçekleştirdi hukuk devletinin icaplarından. Sonra 2016 yılında, 15 Temmuz darbe teşebbüsünün bastırılması çerçevesinde bir olağanüstü hâl ilan edildi. Tabii hemen belirtelim, darbe teşebbüsünün bastırılmasından fevkalade memnuniyet duyuyoruz ancak olağanüstü hâlin ilanında da bir sorun görmediğimi ifade edeyim. Elbette olağanüstü bir problemin vukuunda onu çözmek için olağanüstü hâl ilan edilebilir. Ne var ki Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında da belirtildiği gibi olağanüstü hâl rejimi bir hukuksuzluk, keyfîlik rejimi değildir, tam aksine hukuk devletinin gereklerine en çok ihtiyaç duyulan bir dönemi ifade etmektedir çünkü olağanüstü hâller altında idari makamlar olağan dönemlere kıyasla daha geniş yetkiler kazanırlar ve

vatandaşların hak ve hürriyetleri olağan dönemlere kıyasla daha etkin bir biçimde sınırlanabilmektedir. Bu bakımdan olağanüstü hâllerde hukuk devleti güvenceleri daha hayati bir önem taşıyor.

Peki, Türkiye, bu dönemde ne yaşadı? İki yıl süren olağanüstü hâl döneminde 30'dan fazla olağanüstü hâl kanun hükmünde kararname kabul edildi ve bunlar çok ciddi Anayasa'ya aykırılık sorunları içeriyordu ama daha önemlisi, çok sayıda yurttaşın anayasal haklarının ihlaline ilişkin birtakım uygulamalara sebep olmuştu. Böylece bu da bir başka kopmayı ifade etti ancak bu bağlamda belirtmemiz gereken daha önemli bir kopma var ki olağanüstü hâlin her türlü ifade hürriyetini askıya aldığı bir ortamda işte bu Meclisin çatısı altında maalesef Türkiye'nin hükümet sisteminde çok radikal bir değişiklik yapıldı, bu değişiklik ne Mecliste serbestçe tartışıldı ne de kamuoyunda. Daha vahimi, halkoyuna sunulduğunda oy pusulaları, mühürsüz oy pusulaları seçim mevzuatına aykırı bir biçimde geçerli kabul edildi ve böylece bu Anayasa değişikliğinin halk oylamasında kabul edildiği ilan edildi ama halk oylamasına ciddi bir meşruiyet gölgesi düşmüş oldu.

Peki, ne getirdi bize bu olağanüstü hâl döneminde kabul edilen hükümet sistemi değişikliği? Hemen şunu söyleyelim, olağanüstü hâl ortamında alışlagelmiş olan hukuksuzlukları, anayasasızlaştırma girişimini konsolide etmeye, kurumsallaştırmaya yönelik bir Anayasa değişikliği oldu. Bugün, artık Türkiye'de hukuk devletine dayanan, insan haklarının korunduğu, demokrasi değerlerinin korunduğu bir anayasa düzeninin mevcut olduğunu iddia etme olanağı yoktur. Çünkü hatipler hep şunu iddia ettiler: Efendim, uluslararası endeksler tarafı hazırlanmış, veriler doğru değilmiş. Peki, Sayın Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilleri, size sesleniyorum: Bizzat sizin kaleminizden çıkan bazı belgeler de aslında aynı gerçeği itiraf ediyor bize.

Bakın, 31 Ekim 2023'te bu Meclisin çatısı altında kabul edilmiş olan beş yıllık kalkınma planının 911'inci paragrafında ne deniliyor biliyor musunuz? "Yargılamaların hukukun üstünlüğüne, hukuk devletinin gereklerine uygunluğu sağlanacaktır. Yargılamaların öngörülebilir olması, süratli, verimli ve etkin olması sağlanacaktır ve vatandaşların yargı hizmetlerine güveni tesis edilecektir." Gerçekten bu bir itirafnamedir çünkü burada amaç olarak belirtilen bütün bu hususlar Anayasa'mızın çeşitli hükümleriyle emredici hüküm mahiyetinde düzenlenmiştir. Sözün kısası, Anayasa'nın emredici hükümlerine uymayan iktidar, aslında gelecek beş yıl için bu hükümlere uymayı bize taahhüt etmektedir. O nedenle başka bir gerekçeyle hiç sığınmayın, bu bir itirafname. Keza aynı belgenin 913'üncü paragrafında başka bir itiraf var, diyor ki: "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesiyle yapıcı ilişkiler ilerletilecektir." Doğrusu ben bu satırları okurken güleyim mi, ağlayayım mı şaşırdım. Neden biliyor musunuz? Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 1954'te onaylandı. Türkiye, bu sözleşmeyle kurulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine 1987'de bireysel başvuru hakkını kabul etti. 1989'da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığını kabul etti. Daha ironik olan, Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin girişimiyle 2004'te Anayasa'ya bir hüküm eklendi. Nedir o? "Temel hak ve hürriyetlere ilişkin milletlerarası sözleşmeler kanunların üzerindedir."

Şimdi, bütün bu tarihî veriler bize şunu gösteriyor: Zaten, Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümlerine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uymayı Anayasa'sıyla ve imzaladığı uluslararası belgelerle taahhüt etmiştir. Peki, gerçekler neyi gösteriyor? Osman Kavala ve Demirtaş kararlarında gördüğümüz gibi, Türkiye, bu kararların gereğini yerine getirmiyor. Peki, o zaman şu soruyu soralım: Türkiye gerçekten bir hukuk devleti mi? Türkiye hukuk devletinin icaplarını yerine getiren bir devlete mi sahip, bir anayasa modeline mi sahip?

Şimdi, hemen buradan Can Atalay'la ilgili duruma değinmek istiyorum. Bu konuda pek çok açıklama yaptım hem Meclis kürsüsünden hem televizyon kanallarından hem gazetelerde. Dolayısıyla gerekçelerine çok detaylı olarak değinmeyeceğim. Hakikat şudur arkadaşlar: Can Atalay, 14 Mayıs seçim sonuçları Resmî Gazete'de yayınlandığı anda serbest bırakılmıyordu; şu ana kadar serbest bırakılmaması başka bir Anayasa ihlalidir. Hele hele yaratılan şu yapay Anayasa krizi ortamında, "Efendim, Yargıtayın adli uyumazlıklarda temyiz merci olduğu, Anayasa Mahkemesinin ise bir süper temyiz merci olmadığı..." şeklindeki ifadelerin hiçbir hukuki karşılığı yoktur. Bizler, Anayasa Mahkemesinin süper temyiz merci olduğunu ileri sürmüyoruz.

Bakın, size hemen Anayasa hükmüyle cevap vereyim. Anayasa'mızın 148'inci maddesinde 2010'da bir değişiklik yapıldı, şu hüküm eklendi ve orada diyor ki: "Herkes, Anayasa'da ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde garanti edilen haklarından birinin kamu gücü tarafından ihlal edilmesi hâlinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilir." Kim bu kamu gücü? Yasama organı, yürütme organı, yargı organı ve idari makamlar. Peki, Can Atalay'ın hakkını ihlal eden kamu gücü neresi? Yargı organı. O hâlde Anayasa Mahkemesi bir süper temyiz merci olarak mı karar verdi yoksa 27 Ekim 2023'te Resmî Gazete'de yayınladığı kararla Anayasa'nın kendisine verdiği bir yetkiyi mi kullandı? O nedenle yurttaşların zihninde gereksiz karmaşalara sebep olmayalım.

Şimdi, buradan hemen bir başka noktaya gelmek istiyorum. Bir süredir iktidar blokuna mensup milletvekilleri kamuoyunda bir zihinsel hazırlık yaptıklarını düşünüyorlar, bize "Darbe anayasasından kurtulalım, yeni bir anayasa yapalım, sivil ve demokratik anayasa yapalım." çağrısında bulunuyorlar. Allah aşkına, kim inanır size? Şu an yürürlükte olan Anayasa hükümlerini uygulamayanların neden acaba yeni bir anayasaya ihtiyacı var, bu birinci soru. İkinci soru: Şu an elimizdeki Anayasa'nın üstte 2'sini siz bir darbe ortamından beter bir ortamda değiştirdiniz. Ne yaptınız? Her türlü ifade hürriyetinin askıya alındığı olağanüstü hâl döneminde getirdiniz, bu Anayasa'yı değiştirdiniz, hiç kimse tartışmadan bunu kamuoyunun oyuna sundunuz, referandum yaptınız, üstelik hukuku da ihlal ederek sonuçları açıkladınız.

Şimdi, böylece aslında bir sorunun cevabını bulmuş oluyoruz. Bu darbe anayasasından yakınlar neden yakınmış oluyorlar acaba? Bana kalırsa bu mevcut Anayasa'da yapmış oldukları otoriter hükümler, otoriter değişiklikler kendilerine yetmiyor, dahasını gerçekleştirmeyi hedefliyorlar. Eğer sizler samimiyseniz gelin şunu yapalım: Önce Türkiye'yi bir hukuk devleti yapalım, Türkiye'nin insan haklarına dayanan demokratik bir hukuk devleti olmasını sağlayalım, o demokrasi ikliminde dilediğiniz Anayasa değişikliklerini konuşalım ama böylesine baskıcı bir ortamda Anayasa değiştirilemez; kendinizle çelişkiye düşmeyin. Eğer askerî yönetim anayasasından yakınıyorsanız bunun mesnedi ne olabilir? Demokratik olmayan bir ortamda hazırlanmış olması olabilir.

Gene bu bağlamda bir öneride bulunmak istiyorum iktidar blokuna: Gerçekten bu darbe anayasasından şikâyetleri mi var? 2 tane hükümde değişiklik yapalım. Bakın, şu anda Can Atalay'ın içeride tutulmasına Anayasa'ya aykırı olarak gerekçe yaptıkları ifade nerede yer alıyor? 83'üncü maddenin ikinci fıkrasında Anayasa'nın 14'üncü maddesine yapılan referans mesnedi ve hukuki karşılığı olmayan referans. Biliyor musunuz değerli milletvekilleri, bu referans 1961 Anayasası'nın dokunulmazlığı düzenleyen 79'uncü maddesinde yok yani bu bize neyi gösteriyor? Bu 14'üncü madde referansı, 5 generalin Türkiye'yi otoriterizme hapsedmek için yaptıkları bir tercih. Madem bu 5 generalden ve onların iradesinden şikâyetçisiniz, gelin, bunu Anayasa'dan çıkaralım.

İkinci önerim şu: Gene, 12 Eylül yönetiminden ve onun hazırladığı anayasasından şikâyet edenler, farkındaysanız yerel seçim sonuçlarını manipüle edecek şekilde, belediye başkanlarını İçişleri Bakanının tasarrufuyla görevden alıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özbudun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Tamamlayacağım.

Değerli milletvekilleri, 1961 Anayasası'nın 116'ncı maddesi şu söylüyor: "Yerel örgütlerin, belediyelerin ve diğer yerel

kuruluşların karar organları seçimle belirlenir ve ancak yargı kararıyla görevden alınır.” Kısacası, İçişleri Bakanına yetki veren bu düzenleme de gene 5 generalin zekasının neticesi. Bu hükme sıkı sıkıya yapışan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerine sesleniyorum: Gelin, bu referansı da çıkaralım Anayasa’dan, bu 2 maddelik Anayasa değişikliği size bir samimiyet testi olsun, hakikaten darbe anayasasından kurtulmak istiyorsanız böylece kanıtlayın; sonra biz de size gerekli desteği verelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez’e aittir.

Buyurun Sayın Bitmez. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. Bütçe görüşmelerinin hayırlı sonuçlara vesile olmasını Cenab-ı Hak’tan diliyorum.

Türkiye siyasetinin ve millî görüş hareketinin hem kodlarının hem de tarihi serüveninin şahidi olarak da birkaç hususu özellikle dış politika bağlamında sizlerle paylaşmak istiyorum. 2002 yılında iktidara gelen AK PARTİ, Türkiye toplumu başta olmak üzere, mazlum toplumlar için büyük umut olmuştur çünkü Erbakan Hocanın talebesi olduğunu iddia eden bir isim büyük bir oy oranıyla Türkiye’de iktidara gelmişti. Tabii, iktidara gelişinin arka planını milletin bilme imkânı kısıtlıydı ve pek de mümkün değildi; dolayısıyla haklı olarak çok büyük mana yüklemiş ve beklenti içine girmişlerdi. Bizim milletimiz mazlumun yanında, zalimin karşısında her daim saf tutmuştur.

Dün burada AK PARTİ’nin hatipleri konuşurken bir cümle kullandılar “Cevizin içine girmek lazım, kabuğunda kalmamak lazım.” diye. Şimdi cevizin içine giriyoruz. Sayın Erdoğan Başbakan olur olmaz, ABD’ye koşup oğlunun okuduğu Harvard Kennedy School’da 5 Şubat 2004 tarihinde bir konuşma yaptı. Bu konuşmasında çok önemli cümleler var. Bu cümleleri sizlere takdim edeceğim: “İsrail devletinin yaşama hakkını kimsenin tehdit etmesine Türkiye razı olmayacaktır. Türkiye, ABD’nin Irak’ta başarılı olmasını samimiyetle arzu etmektedir. Şu anda yüzde 36’sı Kıbrıs’ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin yaşam alanıdır; belli bir oranda toprağı verebiliriz.” Aslında bu ifadeleri de kapsayan konuşmanın tamamında aşağıdaki sözleri vermiş oluyordu Sayın Cumhurbaşkan: “ABD’nin ve küreselcilerin emperyalist hedeflerini gerçekleştirmesine hiçbir şekilde engel olmayacağız, bilakis her türlü desteği sağlama noktasında iş birliği yapmaya hazırız. ABD’nin bizden talep ettiği bütün yükümlülükleri yerine getireceğiz. Bunun için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni dahi feda etmeye söz veriyoruz ve bunu garanti ediyoruz.”

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Onu nerede demiş?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “İsrail’in güvenliği bizden sorulur.” Bu arada, Sayın AK PARTİ Genel Başkanı orada, bu sözlerin altında, konuşmanın bütünü içerisinde bakıldığında “Bu sözleri biz veriyoruz ama bu arada ihtiyaç duyduğumuz kamuoyu desteğini sağlamak ve kaybetmemek için partimizi bundan sonra da desteklemeye devam etmeniz...”

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Nereden çıkarıyorsunuz ya?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “Ayrıca toplumun zaman içerisinde yapacağınız katliamlarınıza karşı sessizliğini temin etmek için...”

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, değerli arkadaşlarım, bu hakikaten çok ayıp bir şey!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “...yüksek sesli ve yüksek tonlu bazı çıkışlarımız, sözlerimiz olabilir, siz bunlara aldırış etmeyin, rahatsız da olmayın çünkü bunlar size ve siyonist emellerinize hiçbir zaman zarar vermeyecek ve sadece sözde kalacaktır.”

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle bir şey olamaz yani!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Konuşmanızda kurduğunuz cümleler ve taahhütlerinizin tamamı siyonizmin, ırkçı emperyalizmin, küreselcilerin dünya hâkimiyetini kurmasını ve tahkimleştirmesini temin eden bir yaklaşımdır. Bu çerçevede, Büyük Orta Doğu Projesi’nin yani büyük İsrail projesinin eş başkanlığını Yemen ve İtalya Başbakanlarıyla beraber kabul ettiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Şu hâle bak ya, uydur uydur diz!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Yetmedi, İspanya Başbakanıyla birlikte de Medeniyetler İttifakı’nın Eş Başkanlığını kabul ettiniz.

Evet, Büyük Orta Doğu Projesi büyük İsrail projesidir ve bu proje birlikte çalıştığınız ABD Dışişleri Eski Bakanı Condoleezza Rice’ın ifadesiyle Orta Doğu’daki 22 ülkenin sınırlarını ve yönetimlerini değiştirmek üzere tasarlanmış siyonist, küreselci bir projedir.

Türkiye’ye döndünüz ve 16 Şubat 2004 tarihinde Fatih Altaylı’nın Teke Tek programında “Bizim BOP eş başkanı olarak Kuzey Afrika ve Genişletilmiş Orta Doğu Projesi’nde bir görevimiz var.” dediniz ve iktidarınız boyunca da buna uygun dış politika sergilediniz. BOP eş başkanlığı çerçevesinde ilk hatalı adınız ABD’yi “dost ve stratejik ortak” olarak kabul etmenizdir. Bununla birlikte, ABD’nin Irak’ı işgaline yardımcı oldunuz. 1 Mart 2003 tarihinde bu Meclise tezkere getirttiniz. Tezkere yeterli sayıya ulaşamadığı için reddedilmiş oldu ama Dışişleri Bakanlığı genelgesiyle tezkereden almayı istediğiniz yetkileri aldınız. 60 bin Amerikan askerine havaalanlarımızı, limanlarımızı ve tesislerimizi kullandırdınız, işgale ortak oldunuz. Yetmedi, genç Amerikan askerlerinin ve subaylarının ülkelerine sağ salım dönmesi için de dua ettiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bu nasıl bir laftır ya?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Irak talan edildi, insanlar öldürüldü, kadınlara tecavüz edildi.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, olmaz böyle bir şey.

Böyle kafanıza göre konuşamazsınız, olmaz!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Saddam bir bayram günü idam edildi, Irak sayenizde parçalanmanın eşiğine geldi.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne münasebet!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Terör örgütleri Irak’ta katliam ve talan yaptı. Siyonizmin Suriye’ye diz çöktürme projesine de yardımcı oldunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yazıklar olsun size!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bugün Suriyeliler perişan, yüz binlerce insan öldü, milyonlarca insan göçmen oldu, Suriye de bölünme aşamasına geldi. ABD bölgeye yerleşti, terör örgütleri Suriye’de cirit atıyor. Libya, desteğinizle, NATO müdahalesiyle birlikte istikrarsızlaştırıldı, Kaddafi insan onuruna yakışmayan bir şekilde öldürüldü. Kardeş kardeşe kırdırılmak isteniyor, hâlâ kargaşa devam ediyor ve Libya’nın petrolleri maalesef emperyalistlerce kullanılıyor. Yemen’de iç savaş mezhep fitnesiyle, bahanesiyle devam ettirilmeye çalışılıyor. Birçok konuda Amerika Birleşik Devletleri’yle birlikte oldunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Nerede Erbakan Hocanın nezaketi, nerede sizin nezaketiniz!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – BOP Eş Başkanlığı kapsamında ikinci hatalı dış politikanız ise Avrupa Birliği politikanızdır. Avrupa Birliği’ni bir medeniyet projesi olarak kabul ettiniz, öncelikli ve vazgeçilmez stratejik hedef olarak ilan ettiniz. Altmış yıldır kapısında beklediğiniz Avrupa Birliği ne siyaseten ülkemizin varlığıyla uyumlu görülebilecek bir birliktir ne de millî ve manevî değerlerimizle uyuşabilecek bir durumu vardır. Avrupa Birliği ülkeleri kendini Hristiyan kulübü olarak görüp, siyasi ve askerî olarak buna göre tutum takınan bir örgüttür. Bu yüzden, Avrupa Birliği’nin siyasi mekanizmalarına kendini teslim eden bir siyaseti takip

etmek yerine Avrupa Birliğiyle eşit ortaklar olarak masaya oturabileceğimiz bir genel çerçeveyi her zaman size ifade ettik.

Bugün, Avrupa'da İslam düşmanlığı ve yabancı düşmanlığı had safhaya ulaşmıştır. Avrupa devletleri dün Bosna'da soykırıma göz yumdukları gibi, bugün de İsrail'in Filistin'de gerçekleştirdiği soykırıma karşı ikiye bölünmüş bir siyaset izlemektedir; Avrupa ve Batı ikiye bölünmüştür. Filistin'de yapılan katliama sessiz kalarak ve hatta siyonist soykırıma aleni destek vererek böylece hukuku üstün tutan bir birlik olmadıklarını ortaya koymaktadırlar. Bir barbarlar topluluğudur Avrupa, sürekli ahkâm kesiyorlar ama hiçbir icraatları yok.

Peki, siz, Avrupa Birliğinden ne umuyorsunuz arkadaşlar?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle olmaz yani! Böyle olmaz!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bazen Avrupalı siyasetçiler tarafından açıkça dile getirildiği üzere bu uyumsuzluğun altında yatan şey Türkiye'nin bir Müslüman ülke olmasıdır. Türkiye'yi oyalayarak kendi siyasetine alet eden ve Türkiye'den tavizler koparan Avrupa Birliği için önce gidip bakanlık kurdunuz, sonra beceremediniz, bunu başkanlığa çevirdiniz ve Güney Kıbrıs'ın Avrupa Birliğine üye olmasına sessiz kaldınız. Türkiye, bu muameleye maruz kalacak bir ülke değil arkadaşlar.

Avrupa Birliğinin bizden istediği tavizlerin en başında gelen millî davamız Kıbrıs; Avrupa Birliği konusunda birinci ele alacağımız mesele aslında budur. Kıbrıs, Osmanlı bakiyesi olan, devlet olma vasfını kazanamamış bir kara parçasıdır. Millî davalarımızın en önde gelen Kıbrıs meselesi için AK PARTİ İktidarı Allah için ne yaptı arkadaşlar? “Belçika modeli” ve “Annan Planı” diyerek bayraklaştırdınız, Kuzey Kıbrıs'tan vazgeçme anlamına gelen federe devlete yeşil ışık yaktınız. Kıbrıs'a en büyük zararı verdiniz “Toprakların belli bir kısmını vermeyi biz garanti ederiz.” dediniz, “Askerin bir kısmını çekebiliriz.” dediniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bu nasıl bir laftır ya, nasıl böyle konuşuyorsunuz

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Kuzey Kıbrıs'ın tanınması için herhangi bir girişiminiz oldu mu?

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Bu kadar yalanı söylerken yüzün bile kızarmıyor!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalancısınız!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Eğer olduysa görünen o ki hiçbir sonuç alamadınız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalancı!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Yirmi yıl önce Kuzey Kıbrıs'ı tanımayan ülkeler bugün hâlâ tanımiyor arkadaşlar, yirmi yıl önce Kıbrıs'ı tanımayan ülkelerin hiçbiri bugün Kıbrıs'ı tanımiyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yazıklar olsun!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – İHA'lar ve SİHA'lar gönderdiğiniz Ukrayna ve Azerbaycan neden Kıbrıs'ı tanımiyor? Çünkü siz istemiyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalan!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bu konuda bir tane de adım atmadınız, atmadınız elbette.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalan, yalan, külliye yalan!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bunun yerine Kıbrıs'ta tek devletli bir modeli çözüm olarak milletin önüne getirdiniz Annan Planı'yla.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Çok yalan söylüyorsun, çok!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Kıbrıs'ı pazarlık masasına meze ettiniz arkadaşlar.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalan, külliye yalan!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “Çözumsuzluk çözüm değil.” diyerek hayatını Kıbrıs davasına adayan Rauf Denktaş'ı istenmeyen adam ilan ettiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hatibi uyarmanız lazım Sayın Başkan, hatibi uyarmanız lazım. Bu, Ecevit'e de hakaret, hepimize hakaret.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – 1974'ten önce Rumların yaptığı onca katliamı unutmuş, Kıbrıs'ın tarihî ve stratejik önemini göz ardı eden bir bakış açınız tam da emperyalizmin arzu ettiği bir bakış açısı.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle bir şey olamaz, böyle bir konuşma olamaz!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bu yüzden, geçmişte düzen partilerinin olduğu gibi sizin de amacınız Kıbrıs'ı verip Avrupa Birliğine girmek oldu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalan! Yalancı!

RESUL KURT (Adıyaman) – Bak, biz varız diye Kıbrıs'ı alamıyorlar.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “Kıbrıs sorununun çözümü” dediğiniz budur arkadaşlar.

RESUL KURT (Adıyaman) – İyi öğren, iyi öğren; iyi öğrenememişsin!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bunun Kıbrıs'ın kayıbindan başka bir sonucunun olmayacağı da açıktır.

Avrupa Birliği bizden bir şey daha istiyor, diyor ki...

RESUL KURT (Adıyaman) – Sizden istiyor sizden, bizden değil!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “Dicle, Fırat ve GAP havzasının idaresinin uluslararası bir konsorsiyuma devredilmesi gerekir.” diyor ve bir şey daha diyor: “İsrail ve komşularının bu sulardan yararlanmasının temin edilmesi gerekir.” Ne alakası var İsrail'in Avrupa Birliğiyle?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Kayda giriyor... Ona çok ağır cevap... Konuşturmamamız lazım, müsaade etmememiz lazım, tamamen yalan.

HASAN BİTMEZ (Devamla) Bundan iki ay önce Meclis Başkanı Avrupa Parlamenter Meclisi Başkanları toplantısına gitti, İsrail'in Meclis Başkanıyla orada görüşmek için can attı ve görüştü. Avrupa Parlamenter Meclisi Başkanları toplantısında İsrail'in ne işi var arkadaşlar? Gerçi Numan Bey de...

Evet, arkadaşlar, Avrupa Birliği demek İsrail'le tek devlet olmak demektir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, Cumhuriyet Halk Partisine söyle, beraber geldiniz, beraber geldiniz ya! Nasıl geldiniz ben merak ediyorum?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Avrupa Birliği, bizden, başka hangi tavizleri istiyor? Ekonominin kontrolünü istiyor; “Özelleştirme yapın.” diyor, “Yabancılarla satış yapın.” diyor, “Tarım ve hayvancılığı olumsuz etkileyecek programları uygulayın.” diyor ve siz bunları tipiş tipiş uyguluyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Avrupa Birliği bizden başka ne istiyor? Ermeni meselesinde özür dilemenizi istiyor. Bütün bunları yapsanız, bundan sonra da Avrupa Birliğine girme garantiniz yok. Avrupa Birliği ülkeleri referandum yapacak, tarih de belli değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Pazarlık masasında görüştünüz mü?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hayır, ne münasebet, ne münasebet! Böyle bir saçmalığı biz niye dinleyelim, ben anlamadım yani? Böyle bir hakarete lüzum yok. Böyle bir usul de yok, kafana göre takılacaksınız. Şu hâle bak!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – BOP eş başkanlığı konusunda üçüncü hatalı davranışınız İsrail'e sonsuz aşkınsıdır.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Baştan aşağı söylediklerin yalan, iftira. İkiyüzlüsünüz, samimiysizsiniz.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Önce İsrail'in işgal vahşeti karşısında AKP'nin tutum ve davranışını özetleyen Akif'in şu dizelerini tekraren buradan takdim etmek istiyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Neyi alkışladınız, neyi alkışladınız?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Arkadaşlar, müdahale etmeyin, sonradan söz alıp konuşursunuz. Cevap hakkınız var, müdahale etmeyin, cevap hakkınız var, lütfen ya.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “Enseden aslan kesilmek, cepheden yaltak kedi, Müslümanlık bizden evvel -sizden evvel- böyle zillet görmedi.” (Saadet Partisi sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AKP'nin yirmi iki yıllık iktidarı sonucunda sergilenen dış politika sonucunda, dış politikasını özetleyen sloganı buraya, sizlerin huzurunuzda koydum.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Kendinize yakışanı yapıyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç alakası yok.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Cevap hakkınızı kullanın.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Bu ne demek, bu!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Özlem Hanım'ın istediği gibi mi konuşacak?

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Bu ne biçim laf ya!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bırak ya!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – İsrail'e olan aşkınızı fotoğraflarla göstermeye devam edeceğim. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Aman, aman, aman! Aşk...

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakan olur olmaz gitti ADL'den Cesaret Ödülü madalyası aldı.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) – Ya, bırak Allah'ını seversen ya!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Biz bunu söylediğimiz zaman diyorlar ki: “Bu Cesaret Ödülü madalyasını diplomatlarımız için aldık.”

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Öyle, aynen öyle!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Diplomatlarımız için niçin Demirel'e vermediler? Niçin Özal'a vermediler? Niçin Mesut Yılmaz'a vermediler? Niçin Ecevit'e vermediler?

BÜŞRA PAKER (İstanbul) – Size vermediler diye derdiniz orada! Beklemiyordu kimse.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Siz “Biz her türlü koşulda sizin, İsrail Devleti'nin yaşama hakkını kimsenin tehdit etmesine müsaade etmeyeceğiz.” dediğiniz için.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bunu söylemeyen kaç ülke var ya!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Yetmedi, Meclis Başkanımız Numan Bey, 2008 yılındaki Birleşmiş Milletler Uluslararası Atom Enerjisi Kurumunun İsrail'in nükleer varlığının araştırılması önergesinde Türkiye'nin “Evet, araştırılsın.” demediği için İsrail'e araştırma yapılmadığını söylemişti. Şimdi, geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanımız diyor ki: “Vakit çok geç olmadan İsrail'in nükleer silahları şüpheye yer bırakılmayacak şekilde denetlenmeli.” O zaman böyle diyorsunuz, bugün böyle diyorsunuz. O gün İsrail'in lehine, bugün toplum kızıyor diye aleyhine.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Onu gün gün farklı konuşan siz yaparsınız. Pazarlık masasında gün gün farklı konuşuyorsunuz.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Yetmedi, İsrail'e olan aşkınızı ifade edecek, 2010 yılında, mayıs ayında İsrail'e büyük bir jest yaptınız, OECD'ye girmesine onay verdiniz; siz yaptınız. Yetmedi, bir jest daha yaptınız: İsrail'in NATO faaliyetlerine katılmasına siz onay verdiniz arkadaşlar, ben vermedim; Türkiye'de ne biz ne Cumhuriyet Halk Partisi ne de diğer partilerin hiçbiri son yirmi yıldır iktidarda değiliz, siz verdiniz; sizin tarihinizde olanları söylüyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Olamazsınız da zaten! Bu kafayla yirmi yıl daha olamazsınız zaten, bu kafayla yirmi yıl daha olamazsınız!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – İsrail aşkınızı özetleyen bir cümleyi de parti sözcünüzden söylüyorum: “İsrail Devleti ve halkı Türkiye'nin dostudur.” (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, müdahale edecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatip sözünü tamamlasın, tamamladıktan sonra Grup Başkan Vekilimize söz vereceğim. Lütfen...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BÜŞRA PAKER (İstanbul) – Yazıklar olsun!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Ya, cevap hakkını kullanın Büşra Hanım. “Cevap hakkı” diye bir şey var ya! Kendi görüşünü ifade ediyor ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hatibin söz hakkına lütfen müdahale etmeyin.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Arkadaşlar, gelin burada konuşun.

YUSUF AHLATCI (Çorum) – Hoşuna mı gidiyor!

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Yalancısın! İftiracısın!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hatip kürsüdeyken lütfen sükûneti sağlayalım.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Sayın Meclis Başkanımız dedi ki: “Hatip konuşurken bağırarak sokak adabıdır.” Dün dedi, dün. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

YUSUF AHLATCI (Çorum) – Duymuyoruz, biraz daha bağır. Duymuyoruz, duymuyoruz.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sıralara vurmayın Allah aşkına ya! Devletin sırası ya, vurmayın!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bir başka İsrail aşkınızın ve Filistin ihanetinizin belgesi bu sözleşmedir. Mavi Marmara davasıyla ilgili İsrail'le anlaşma yaparak Filistin davasına ihanet ettiniz. Bu anlaşmadan önce diyordunuz ki: “Özür dilenmesi lazım, tazminat ödenmesi lazım, Gazze'den ambargonun kalkması lazım.” Hiçbiri olmadı arkadaşlar, hiçbiri olmadı. Bu “20 milyon” ifadesi de tazminat değil. Orada ne diyor? “Ex gratia” yani lütuf. İsrail'in 20 milyonluk lütfuna maruz oldunuz. Bu anlaşma, İsrail vatandaşlarının her türlü sorumluluktan tamamen muaf tutulmalarını sağlayacaktır ve bu anlaşma Kudüs'te ve Ankara'da imzalanmıştır, Tel Aviv'de değil. İstanbul ağır ceza mahkemesi bu anlaşmaya istinaden yargılanan İsrail Genelkurmay Başkanı ve 4 sanığın yargılanmasını takipsizlik kararı verdi, sizin sayenizde. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Bravo, ben de sizi alkışlıyorum!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Altmış beş-yetmiş gündür Filistin’de soykırım yapıyor, Gazze’de soykırım yapıyor, biz “Diplomatik ilişkilerinizi kesin, gemi göndermeyin.” dedik, gönderiyorsunuz, hâlâ diplomatik ilişkilerimizi kesmiyorsunuz ama İsrail sizi adam yerine koymuyor, kendisi bunları çağırıyor.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Size yakışanı yapıyorsunuz, tam size yakışan bu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – İsrail’e destek vermek size, protesto etmek bize yakışır.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Böyle gelip böyle konuşursunuz.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Kalkan yüzlerce gemi gitmeye devam ediyor arkadaşlar.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Yalansa çıkın yalanlayın.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bir taneniz çıkıp da “Gemi gitmiyor.” diyemiyorsunuz, gemiler gidiyor, gemiler gidiyor ve sizin bu, yüz karanız. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Dışişleri Bakanımız Hakan Fidan ilginç bir savunma yapıyor “İsrail’le ilişkiler Filistin davasına zarar vermiyor, İsrail’le bir taraftan ortak çıkarlarımız temelinde ilişkilerimizi muhafaza ederken büyükelçimizi istişareler için merkeze çağırdık.” diyorsunuz, “Güvenlik Konseyi İsrail saldırılarını durdurmakta kifayetsiz kaldı.” diyorsunuz, siz kifayetsiz misiniz arkadaşlar? siz ne bulacaksınız, ne yaptınız? Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: “İsrail’e destek verenler yarın insan içine çıkacak yüz bulamayacaklar.” siz de bulamayacaksınız. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde 13 ülke İsrail’le barış, İsrail’in ateşkes yapmasını talep etti sizin dostunuz olan Amerika bunu veto etti. Sizin dostunuz olan Amerika bunu veto etti. Siz hiçbir şey yapmıyorsunuz.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) – Siz hangi yüzle çıkıyorsunuz?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Aslında yapıyorsunuz daha önce Irak’ta koalisyon güçlerinin işini bitirmesi için imkânlarınızı seferber ettiğiniz gibi, bugün de gemilerle ve uçaklarla İsrail için lojistik imkânlarınızı aynı şekilde seferber ediyorsunuz.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Hamas’a “terör örgütü” diyenlere de bir çift lafın olacak mı? Samimiyetini görelim, hadi! Hamas terör örgütü mü?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Gemilerin gitmesine müsaade ediyorsunuz, utanmadan “ticaretimiz” diyorsunuz; “İsrail’e gemiler” diyoruz, “teröristlerle beraber” diyorsunuz; “İsrail’e gemilerle mühimmat taşıyorsunuz.” diyoruz, “CHP’yle birlikte oldunuz.” diyorsunuz; “İsrail’le diplomatik ilişkileri kesmelisiniz.” diyoruz, “Mecliste Cola’yı yasakladık.” diyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bitti ya, yirmi dakika konuştu, artık yeter! Yirmi dakika konuştu Sayın Başkan! Yirmi dakika artık yeter, yeter yani!

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Tamam bitti, otur, sıfır. Otur, otur!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “AK PARTİ’li yöneticilerin ve çocuklarının sahibi ve ortağı olduğu, işletmecisi olduğu gemilerle İsrail’e mühimmat taşımaktan vazgeçin.” diyoruz, “Starbucks’larda boykot yapıyoruz.” diyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen kürsüdeki hatibin sözlerine müdahale etmeyin. Lütfen...

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Otur, otur, sıfır!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “İsrail sizin eylemsizliğinizden, tavırsızlığınızdan cesaret alıyor.” diyoruz, “Miting yapıyoruz.” diyorsunuz. Mitingin parasını kim ödedi arkadaşlar? Emin Akbaşoğlu burada dedi ki: “AK PARTİ olarak yapıyoruz.” Ama siz devlet olarak ödediniz. Bu kadar ikiyüzlüsünüz! (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bu sizin mitinginizden daha iyisini Avrupa’da, Amerika’da, Londra’da, Tokyo’da, oradaki Hristiyanlar, Yahudiler sizlerden daha iyi miting yapıyor.

BAŞKAN – Aksi takdirde İç Tüzük 68’i uygulamak zorunda kalacağım lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne yapacaksınız? Dışarı mı atacaksınız! Valla dışarı çıkmayı tercih ederim, kendi kendine konuşur.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Siz İsrail’in suç ortağısınız! Siz İsrail’in suç ortağısınız! Elinizde Filistinlilerin kanı var! (Saadet Partisi, CHP, HEDEP, İYİ Parti sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler) İş birliğisiniz!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ahlaksız! Yalancı!

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Görevini yaptın, geç hadi geç!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – İsrail’in Gazze’ye attığı her bombada katkınız var.

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Yaptın görevini, yaptın, görevini tamamladın, git hadi!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Hemen şimdi gerçekçi bir adım atın, Türkiye öncülük etsin. Pakistan, Bangladeş, Endonezya, İran, Cezayir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bitmez, selamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalancı! Tamam artık Sayın Başkan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ama üç dakika sözünü kesti adamın.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, söz kesti.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Lütfen ya, beş dakika konuşma bir dakika uzar, adam yirmi dakika konuştu!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Şimdi bizim konuşmamızı istemiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından “Yalan! Yalan!” sesleri, gürültüler)

Ben konuşmamı bitiriyorum ama Sezai Karakoç’un size atfen yazdığı satırlarla bitiriyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) “Onlar sanıyorlar ki biz sussak mesele kalmayacak...”

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yazıklar olsun sana! Yazıklar olsun ya!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “...Hâlbuki biz sussak tarih susmayacak...” (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) – Tarih sizi unutmayacak!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “...Tarih sussa hakikat susmayacak/Onlar sanıyorlar ki bizden kurtulsalar mesele kalmayacak/Hâlbuki bizden kurtulsanız vicdan azabından kurtulamayacaksınız...” (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yazıklar olsun sana! Asıl size lazım vicdan azabı!

HASAN BİTMEZ (Devamla) – “...Vicdan azabından kurtulsanız tarihin azabından kurtulamayacaksınız/Tarihin azabından kurtulsanız Allah’ın gazabından kurtulamayacaksınız.”

(AK PARTİ sıralarından "Cehennem azabından kurtulamayacaksınız!" sesi)
ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yürü! Siz öyle olacaksınız!
HASAN BİTMEZ (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, HEDEP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)
(Hatibin kürsüde bayılıp yere düşmesi)
(AK PARTİ sıralarından "Allah'ın gazabı böyle olur işte! Allah'ın gazabı böyle!" sesi)
BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.30

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.31

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 13.54

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.
Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.55

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Birleşime altmış dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.59

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.
Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

IV.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulun 12 Aralık 2023 tarihli Salı günü birleşiminde yapılması öngörülen birinci tur görüşmelerinin kalan kısmının 21 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılması, bastırılan programa göre 21, 22, 23 ve 24 Aralık 2023 Perşembe, Cuma, Cumartesi ve Pazar günü birleşimlerinde yapılması öngörülen görüşmelerin ise mezkûr programdaki esaslara uygun olarak 22, 23, 24 ve 25 Aralık 2023 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günü birleşimlerinde yapılması, Genel Kurulun 12 Aralık 2023 tarihli birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

No:14

12/12/2023

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 12/12/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Özlem Zengin
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Ali Mahir Başarır
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Hakkı Saruhan Oluç
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Muhammed Levent Bülbül
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erhan Ustaİsa Mesih Şahin
İYİ Parti Saadet Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erhan Ustaİsa Mesih Şahin
İYİ Parti Saadet Partisi
Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulun 12 Aralık 2023 tarihli Salı günü birleşiminde yapılması öngörülen birinci tur görüşmelerinin kalan kısmının 21 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılması, bastırılan programa göre 21, 22, 23 ve 24 Aralık 2023 Perşembe, Cuma, Cumartesi ve Pazar günü birleşimlerinde yapılması öngörülen görüşmelerin ise mezkûr programdaki esaslara uygun olarak 22, 23, 24 ve 25 Aralık 2023 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günü birleşimlerinde yapılması, Genel Kurulun 12 Aralık 2023 tarihli birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Danışma Kurulunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in konuşmasını tamamladığı anda kürsüde fenalaşarak kalp rahatsızlığı geçirmesi sebebiyle kendisine, ailesine ve Saadet Partisine geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez kürsüde konuşmasını tamamladığı anda fenalaşarak geçirdiği kalp rahatsızlığı sebebiyle şu an hastanede bulunmaktadır. Tüm siyasi partilerin Grup Başkan Vekili ve temsilcileriyle beraber sayın milletvekilini hastanede ziyaret ettik. Ailesi ve Saadet Partisi camiası oradaydı. Sayın milletvekilimize bir anjiyo işlemi gerçekleştirildi. Şu an yoğun bakımda ve kendisine yönelik müdahale devam etmektedir. Biz, başta sayın milletvekilimiz olmak üzere, ailesine ve Saadet Partisi ailesine geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Grup Başkan Vekillerinin yerlerinden söz talepleri var.

Buyurun Sayın Usta.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Zannediyorum Parlamentomuzda bir ilk yaşandı, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez konuşmasını tamamladıktan hemen sonra fenalaştı, kalp krizi geçirdi. Biz, kendisine geçmiş olsun diliyoruz İYİ Parti grubu olarak. Hakikaten çok üzüntülüyüz, Cenab-ı Allah Şafî'dir, onun Şafî ismi yüzü suyu hürmetine kendisine şifa diliyoruz, inşallah sağlığına kavuşur. Ben, hem Saadet Partisi camiasına hem de ailesine bu vesileyle geçmiş olsun diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbul, buyurun.

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez'in kürsüde yaşamış olduğu bu rahatsızlık sebebiyle kendisine acil şifalar diliyoruz. Bu, bütün Türkiye Büyük Millet Meclisini, hepimizi çok derinden etkiledi, çok üzüldük. İnşallah, şifa haberiyle hep beraber seviniriz diye ümit ediyorum. Ben Saadet Partisi Grubuna ve aynı zamanda ailesine geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Oluç.

3.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada rahatsızlanması gerçekten hepimizi çok üzdü, çok hüzünlü bir durumdu hepimiz açısından. Hem Saadet Partisi camiasına hem ailesine geçmiş olsun dileklerimizi bir kez daha iletiyoruz ve acil şifa diliyoruz kendisine. İnşallah, iyi haberlerini bir an evvel alırız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın; Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, kürsüde konuşmasını yaptıktan hemen sonra bir kalp rahatsızlığı yaşayan kıymetli Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'e geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz, ailesine geçmiş olsun diyoruz, Saadet Partisi Grubu'na geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz ve tabii ki Parlamentodaki tüm milletvekili arkadaşlarımıza, TBMM'ye geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz. Umarım bir an önce aramıza katılır, sağlığına kavuşur; dualarımız, kalbimiz kendisiyle.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

5.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in kürsü konuşmasını bitirdiği sırada yaşamış olduğu rahatsızlığa ve bütün partilerin ortak kararıyla kabul edilen yeni çalışma takvimine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli Genel Kurul; ben de sizleri hüzünlü bir şekilde, hüzünlü bir hâl içerisinde selamlıyorum.

Tabii, bugün yaşadığımız hadisenin çok benzerini... Ümit ediyorum sonu öyle olmayacak, Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç Bey'in vefatını biz Genel Kuruldayken öğrenmiştik, yoğun bakımdaydı o zaman da ve burada, Genel Kurulda biz vefat haberini aldığımızda konuşmalar yaptığımızı hatırlıyorum ve şunu görüyorum yani Genel Kurulda yaptığımız her şey aslında insana dair. Belki ilk defa her şey gözümüzün önünde cereyan etti. Şunun bilinmesini istiyorum: Şimdi, sosyal medyada yazılanlara da bakıyorum, bu olay olduğu andan itibaren Genel Kurulda hiçbir parti ayrımı olmaksızın bütün milletvekilleri oradaydı, HDP'den hemşirelik okuyan arkadaşlarımız, mesleği hemşirelik olanlar damar yolu açmaya çalışıyorlardı, İYİ Partiden, Cumhuriyet Halk Partisinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – ...Milliyetçi Hareket Partisinden, AK PARTİ'den pek çok doktor arkadaşımız vekilimizin başındaydı. Saadet Partisinden Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez bu olayı yaşarken biz, insan olarak en çok, buradaki herkes, her bir arkadaşımız dedik ki: "Bu hepimizin başına gelebilir." Siz de dâhil olmak üzere, siz de çok yakından şahit oldunuz, hatta en detaylı siz anlattınız bize. Bazı arkadaşlarımız arkalarda olduğu için olayın ne olduğunu hemen anlayamamış olabilirler. Tabii, dışarıdan izleyenlerin bir zalimlik içerisinde konuya yaklaştığını okuyorum, görüyorum. Bu, o kadar insani bir şey ki hepimizin kalbine dokunan, hepimizin merhametle yaklaştığı bir durum ve dediğim gibi, bizim buradaki bütün kavgalarımız siyasi kavgalardır, biz insan olarak birbirimizi seviyoruz, birbirimize saygı duyuyoruz, farklı partilerden dostluklarımız var, arkadaşlıklarımız var; biz düşünlere gidiyoruz, cenazelerimizi paylaşıyoruz, bütün burada yapılan törenlere, cenaze törenlerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – ...bütün siyasi partilerden arkadaşlar ortak katılıyoruz. O sebeple, lütfen, bu hastalıklar üzerinden, bu kadar önemli olaylar yaşanırken, bir insan canıyla cebelleşirken buradan da böyle siyaset üretilmesin. İnsani olarak buradan benim çağrım: Burada olan biten hepimizin başına gelebilir, bir milletvekili arkadaşımız şu an canıyla cebelleşiyor, biz ona bütün kalbimizle dua ediyoruz ve ben hem kendisine hem ailesine hem Saadet Partisine bu anlamda derin bir geçmiş olsun diliyorum. Şu an siyaset yapma zamanı değil, şu an yapmamız gereken şey, insani olarak kucaklaşmaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi aynı zamanda bu birlikteliğin de gösterildiği yerdir, bunu ifade etmek istiyorum.

Biraz evvel siz okudunuz; son cümlem de çalışma takvimimize dair olsun çünkü bütçe Türkiye'nin en önemli,

Meclisimizin en önemli çalışma alanlarından bir tanesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Son cümlem Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın Başkanım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Biz bugün bütün partilerimizin ortak kararıyla bugünkü çalışmamızı Türkiye Büyük Millet Meclisimizin -bütün bakanlıkları- Adalet Bakanlığımızın ve Dışişleri Bakanlığımızın çalışmalarını önümüzdeki hafta perşembe gününe olduğu gibi kaydırmış olduk. Çalışma takvimimiz aynen devam edecek ama nihayetinde bir günlük bir uzamayla bu süreci tamamlayacağız. Daha fazla çalışmanın bizim için hiçbir fazla yükü yok, önemli olan arkadaşlarımızın sağlık, sıhhat içerisinde olması. Başta siz olmak üzere bugün emek veren, hastaneye gelen, bütün kalbiyle milletvekilimizin sıhhat bulması için uğraşan tüm arkadaşlarımıza, Mecliste çalışan tüm arkadaşlarımıza hassaten teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Meclis Başkanlık Divanı olarak biz de sayın milletvekilimize tekrar geçmiş olsun dileklerimizi iletiyor, bir an önce sağlığına kavuşmuş bir şekilde Meclis sıralarındaki yerini almasını temenni ediyoruz.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek üzere 13 Aralık 2023 Çarşamba günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.11